

BARENDRECHT

Samen de Ruimte

GEMEENTEBARENDRECHT

STRUCTUURVISIE
DEEL A: VISIE

Barendrecht

Structuurvisie Barendrecht

Deel A Visie

identificatie

identificatiecode:
NL.IMRO.0489.SVBA20090000-
VI01

projectnummer:
048900.15020.00

auteurs:
Leo Snel
Yoei Schenau

planstatus

datum:
2 juli 2012

opdrachtgever:
gemeente Barendrecht

RBOI Rotterdam
Postbus 150
3000 AD Rotterdam
telefoon: (010) 201 85 55
e-mail: info@rboi.nl

status:
Vastgesteld

Voorwoord

Het gemeentebestuur van Barendrecht wil samen met inwoners, ondernemers, organisaties, verenigingen en partners werken aan een duurzame en toekomstgerichte gemeente. Daarom is na een gezamenlijk en intensief voorbereidingstraject de externe strategische visie “Barendrecht investeert in ontmoeting” (ESV) opgesteld. In deze structuurvisie wordt volgend hierop richting gegeven aan de ruimtelijke ontwikkeling van Barendrecht. Belangrijke uitgangspunten en inhoud uit de ESV zijn samengevat in deel B van deze structuurvisie. De vertaling naar (ruimtelijke) keuzes op basis daarvan staat in dit document.

Een visie maak je samen, maar minstens zo belangrijk: voer je samen uit. Dat is niet nieuw in Barendrecht. Goede voorbeelden zijn de samenwerking met het bedrijfsleven bij de herstructurering van Bedrijventerrein-Oost, de Centrumontwikkeling (samen met de ondernemers en de woningcorporatie) en de samenwerking met ondermeer het recreatieschap en de provincie bij de ontwikkeling van de Zuidpolder.

De structuurvisie geeft een overzicht van de vele sterk verschillende opgaven die de komende jaren in samenhang aan de orde zijn. Opgaven met als gezamenlijk doel behoud en verdere ontwikkeling van een aantrekkelijk Barendrecht. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke partners de gemeente in beeld heeft om de gestelde doelen samen te realiseren. Daarnaast wordt in de komende periode samen met bewoners en corporaties gewerkt aan gebiedsvisies, die als uitwerking van de structuurvisie sturend en bepalend zullen zijn voor ontwikkelingen op wijkniveau.

De woon- en werkgebieden van Barendrecht zijn grotendeels projectmatig, goed doordacht en op een aantrekkelijke wijze ontwikkeld. De opgaven en nieuwe kansen liggen daarom vaak juist in de randen van de gemeente. Daarnaast verdienen vooral oudere wijken, bedrijventerreinen en centrumgebieden nadrukkelijk de aandacht om deze toekomstgericht te maken en te houden.

Ontmoeting (“Barendrecht investeert in ontmoeting”) is het centrale thema van de ESV. Het stimuleren en faciliteren daarvan is een belangrijke reden om in de voorliggende structuurvisie bijzondere aandacht te besteden aan de ontwikkeling van gebieden en plaatsvindt. Voorbeelden zijn centrumlocaties, recreatiegebieden en multifunctionele accommodaties. Vanuit de bovenstaande invalshoeken heeft de structuurvisie als titel gekregen:

“Samen de Ruimte”

Ruimte voor ontmoeting; bijvoorbeeld tijdens de kindervrijmarkt op de Middenbaan in het centrum van Barendrecht

Inhoud

Voorwoord

1.	Inleiding	5
1.1	Waarom een structuurvisie?	5
1.2	Wat is een structuurvisie?	5
1.3	Participatie	5
1.4	Opbouw van de structuurvisie	6
2.	Visie 2040	7
2.1	Positionering	7
2.2	Een blik vanuit de toekomst	8
3.	Ruimtelijke visie	11
3.1	Integrale afwegingen	11
3.2	Duurzame keuzes	11
3.3	Barendrecht in de regio	13
3.4	Barendrechtse hoofdstructuur	13
3.5	Wonen	15
3.6	Economie en werkgelegenheid	19
3.7	Voorzieningen	21
3.8	Recreatie, groen en water	23
3.9	Mobiliteit	28
3.10	Duurzaamheid & energie	31
3.11	Visie overzicht en uitvoeringsprogramma	34
4.	Uitvoerbaarheid	39
4.1	Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak	39
4.2	Samenwerking	39
4.3	Verantwoordelijkheden en middelen	41
4.4	Financiering	41
4.5	Proces uitvoering projecten	43

Ruimte om in te recreëren; bijvoorbeeld op de Oude Maasheuvel

1. Inleiding

1.1 Waarom een structuurvisie?

De afgelopen jaren is Barendrecht sterk gegroeid. Met het afronden van Carniselande en het invullen van Lagewei-Vrouwenpolder komt hieraan een einde. De laatste grote open ruimten voor woningbouw binnen de gemeente worden met deze uitbreidingen gevuld. De ambitie is tot 2025 uit te groeien tot een complete gemeente van ongeveer 50.000 inwoners. Daarbij kiest Barendrecht ervoor een aantrekkelijke woongemeente te blijven, met een vitale economie, waarbij de sociale cohesie tussen mensen wordt versterkt. Met “Barendrecht investeert in ontmoeting” is de basis gelegd voor deze en andere strategische keuzes die de komende jaren aan de orde zijn. Een deel van deze keuzes heeft ruimtelijke gevolgen, waardoor een ruimtelijke vertaling moet worden gemaakt. Om de ruimtelijke ontwikkeling van Barendrecht in goede banen te leiden is deze integrale structuurvisie opgesteld voor de periode 2011-2025, met een doorkijk naar 2040.

1.2 Wat is een structuurvisie?

De structuurvisie geeft op hoofdlijnen richting aan de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente en vormt een afwegingskader voor nieuwe initiatieven. De uitwerking van het in de structuurvisie beschreven beleid vindt plaats in gebiedsvisies, bestemmingsplannen, beleidnota's en projecten. Bij deze uitwerkingen staat het beleidskader niet meer ter discussie, maar juist de wijze waarop dit wordt vertaald in concrete voorstellen en plannen. De structuurvisie vormt daarnaast de basis voor kostenverhaal, verevening en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen (afd. 6.4 Wro). De structuurvisie legt verbanden tussen ontwikkelingen binnen de gemeente. Burgemeester en wethouders kunnen vervolgens bij het aangaan van overeenkomsten over planexploitatie van een gebied bepalen opnemen over bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen elders in de gemeente op basis van deze vast te stellen structuurvisie. Met deze structuurvisie voldoet de gemeente aan de verplichting van de Wro tot het vastleggen van het ruimtelijke beleid in een actuele structuurvisie.

1.3 Participatie en proces

Deze structuurvisie werkt de ambities uit “Barendrecht investeert in ontmoeting” uit en vertaalt deze in ruimtelijke zin. Aangezien uitgebreid is gesproken met bewoners, organisaties en partners bij de totstandkoming van “Visie op Barendrecht 2025” is gekozen voor een minder groots opgetuigd participatieproces. Binnen de gemeente is door een brede ambtelijke vertegenwoordiging (projectgroep) gewerkt aan de structuurvisie. Daarnaast zijn o.a. het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde, Laurens wonen, diensten en zorg, Woningbouwcorporatie Patrimonium en makelaars geconsulteerd tijdens het opstellen van de structuurvisie. De voorontwerpstructuurvisie is in het najaar van 2011 vrijgegeven voor inspraak en overleg. De resultaten daarvan zijn begin 2012 behandeld in het college en de raad. Deze zijn samengevat en beantwoord en als extra hoofdstuk toegevoegd aan Deel B van deze structuurvisie. Vervolgens is de aangevulde en aangepaste visie als ontwerp ter visie gelegd. De resultaten van de tervisielegging zijn beoordeeld en behandeld en vervolgens is de structuurvisie op 2 juli 2012 vastgesteld.

De structuurvisie is een dynamisch document dat een actuele basis biedt voor verdere ruimtelijke planvorming. Daarom wordt de structuurvisie eens in de vier jaar geactualiseerd (mede op basis van het collegeprogramma). Het uitvoeringsprogramma wordt zo nodig elk jaar geactualiseerd.

Ruimte om in te wonen en samen te spelen

1.4 Opbouw van de structuurvisie

Deel A bevat de essentie van de structuurvisie. Na een korte positionering van Barendrecht in hoofdstuk 2 wordt de ruimtelijke ontwikkeling van Barendrecht op integrale wijze beschreven. Samen met Jan van Barendrecht kijken we vanuit 2040 terug op de komende 30 jaar. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de visie tot 2025. Aan de hand van de thema's wonen, economie & werkgelegenheid, voorzieningen, recreatie, groen & water, mobiliteit en duurzaamheid worden de belangrijkste ambities en doelstellingen gegeven. Voor de uitvoering van deze ambities en doelstellingen worden plannen en projecten aangegeven, die per thema zijn beschreven. Een structuurvisie moet uitvoerbaar zijn. De uitvoerbaarheid komt in hoofdstuk 4 aan de orde. In dit hoofdstuk wordt de basis gelegd voor kostenverhaal.

Deel B geeft een toelichting op en verantwoording van de gemaakte keuzes zoals deze in Deel A zijn opgenomen. Aan de hand van verschillende ruimtelijke thema's en op verschillende schaalniveaus is Barendrecht geanalyseerd en zijn de opgaven in beeld gebracht. Deel B bevat naast analyses ook de twee ontwikkelde scenario's ("twee dorpen" en "BAR") en globale (gebieds)visies van de woonwijken van Barendrecht. In Deel B is uitgebreid aandacht besteed aan de uitgangspunten uit de ESV. Zo zijn ondermeer de geformuleerde opgaven in verband gebracht met de 8 strategische "ankers" uit de ESV. Daarnaast bevatten de hiervoor genoemde scenario's veel kenmerken van de perspectieven en bijbehorende kranten (Ons Barendrecht, De Connectie en Mondial) uit de ESV. Tenslotte gaat Deel B in op het totstandkomingsproces van de structuurvisie.

Deel C is het schetsboek waarin voor verschillende ontwikkelingslocaties mogelijke ruimtelijke oplossingen en kansen worden verkend. Op deze wijze worden meer algemene uitgangspunten uit de visie vertaald naar meer concrete ruimtelijke keuzes en randvoorwaarden die daar bij passen. De schetsen zijn geen voorstellen voor een concreet eindbeeld of uit te voeren (bouw)plan. Ze geven een mogelijke invulling aan, die op basis van de uitgangspunten uit de structuurvisie is ontworpen.

Het schetsboek vormt een afzonderlijk deel van de structuurvisie; de schetsen worden niet als concrete uitwerking van de structuurvisie vastgesteld.

2. Visie 2040

Dit hoofdstuk bevat een korte positionering van Barendrecht en een integrale visie op de ontwikkeling van Barendrecht op langere termijn. Samen met Jan van Barendrecht wordt vanuit 2040 teruggekeken op de ontwikkeling van Barendrecht in de komende 30 jaar.

2.1 Positionering

Barendrecht en de regio

Barendrecht telt in 2011 bijna 47.000 inwoners en neemt deel aan de Stadsregio Rotterdam. De gemeente wordt omringd en doorsneden door grootschalige infrastructuur, zoals de A15, A29, Betuwelijn en de HSL. Kenmerkend zijn daarnaast de regionale groenstructuren die het stedelijke gebied van Barendrecht (deels) omringen en zorgen voor een aantrekkelijk recreatief uitloopgebied voor Barendrecht en de regio.

De verwevenheid van gemeenten en regio's en het economische belang van regio's neemt steeds verder toe. Dit geldt ook voor Barendrecht dat door de ligging en de aanwezige infrastructuur fungeert als een belangrijke schakel tussen de Rotterdamse regio, de Drechtsteden en de Hoeksche Waard. In BAR verband vormt Barendrecht de (letterlijke) schakel tussen Ridderkerk en Albrandswaard. De gemeente vervult daarnaast een functie in de regionale behoefte naar woningen, werkgelegenheid, voorzieningen en recreatie. Natuurlijk is een tegenovergestelde beweging ook aan de orde, waarbij Barendrecht gebruikmaakt van voorzieningen buiten de eigen gemeente.

Barendrecht speelt al lang een rol van betekenis in en voor de regio en wil dit in de toekomst blijven doen. Nu de grote bouwopgaven vrijwel afgerond zijn vraagt dit om een nieuwe, maar zeker zo uitdagende invulling.

Barendrecht

Opvallend aan Barendrecht is de ruimtelijke scheiding van de twee woongebieden (Barendrecht Centrum en Carnisselande) door de A29. Beide gebieden worden omringd door een randweg. Barendrecht is te typeren als suburbane,

landelijke, veilige en aantrekkelijke woongemeente voor met name gezinnen met kinderen en senioren. Langs de hoofdinfrastructuur liggen verschillende bedrijventerreinen die zorgen voor relatief veel werkgelegenheid en een sterke economische positie van de gemeente. In totaal telt Barendrecht circa 2.000 bedrijven en 20.000 arbeidsplaatsen¹. Barendrecht is vanouds bekend om de uitstekend ontwikkelde en samenwerkende Agri-sector. Sterk vertegenwoordigde branches zijn (zakelijke) dienstverlening, groothandel, detailhandel en bouwrijverheid. Barendrecht beschikt over verschillende parken en groene structuren in het stedelijke gebied die voor een deel aansluiten op een robuuste regionale groenstructuur.

De historie van Barendrecht is in belangrijke mate te herkennen aan de verschillende dijklinten en het historische centrum. Hier(langs) staan ook de meeste monumenten.

De opgave

Het stedelijke gebied van Barendrecht is vrijwel volledig ontworpen. De ruimtelijke structuur ligt daardoor grotendeels vast. Ook ruimtelijke afspraken en beleid op gemeentelijk, regionaal, provinciaal en landelijk niveau bepalen de beleidsvrijheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is dan ook de uitdaging daar waar mogelijk te sturen op ruimtelijke ontwikkelingen en deze bij te laten dragen aan een sterke regionale positie, een aantrekkelijke woonomgeving, een sterke economie, een groen karakter en een sterke sociale cohesie tussen mensen. De ambitie daarbij is telkens om het hoge kwaliteitsniveau van wonen, werken, voorzieningen, groen en alles wat verder bijdraagt aan de kwaliteit van samenleven in Barendrecht, vast te houden en waar mogelijk uit te bouwen. Bijzonder daarbij zijn enerzijds de kansen die vooral in de randen van Barendrecht liggen. Anderzijds zal door herstructurering van oudere woongebieden, het centrum en diverse voorzieningensiroten, juist ook in de kern Barendrecht een kwaliteits-sprong gemaakt kunnen worden.

¹ Bron: Barendrecht Uitgerekend 2008

2.2 Een blik vanuit de toekomst

Het is voorjaar 2040 en het is een mooie zonnige dag. Jan van Barendregt kijkt vanuit zijn luie stoel op de 8e verdieping van de nieuwe woonzorgtoren van Borgstede uit over zijn geboortedorp. Er is veel veranderd, ook sinds hij als raadslid zijn instemming gaf aan de structuurvisie eind 2011. De veranderingen in het bebouwde gebied van Barendrecht hebben zich vooral afgespeeld in het gebied tussen de 1e Barendrechtseweg en het spoor. Maar ook elders in Barendrecht is, na de periode van sterke groei rond de eeuwwisseling, herinrichting noodzakelijk gebleken om Barendrecht duurzaam en toekomstgericht te maken. Jan kijkt uit over het vernieuwde (winkel)centrum, het is niet alleen groter geworden, maar vooral het kloppende hart van de gemeente. Winkels, voorzieningen en wonen zijn samengebracht in een aantrekkelijk gebied met een heel eigen Barendrechtse sfeer. Echt een centrum voor de Barendrechtse, dat overigens juist door die sfeer ook bezoekers uit de regio trekt. Het centrum is dan ook goed bereikbaar met het openbaar vervoer én er is voldoende parkeergelegenheid.

De oudere woongebieden rondom het centrum hebben een metamorfose ondergaan. Veel grondgebonden woningen zijn gesloopt en vervangen door gestapelde bebouwing voor oud en jong, met multifunctionele ruimtes op de begane grond. Daartussen is ook nieuw groen en water aangelegd. Vanaf het centrum tot voorbij “De Driesprong” is een lint van multifunctionele accommodaties gecombineerd met woningbouw gerealiseerd. Het vernieuwde wijkwinkelcentrum “De Gouwe” maakt daar deel van uit.

In sommige wijken lijkt de klok teruggedraaid. Paddewei en Buitenoord zijn weer jonge wijken geworden. Gezinnen met kinderen hebben de oude kwaliteiten (grote woningen, groen en ruimte) van deze wijken weer herontdekt en deze zo een tweede jeugd gegeven. Gelukkig was hier, bijvoorbeeld bij de herstructurering van het centrum van Paddewei, al rekening mee gehouden. De plint onder de daar gebouwde appartementen werd van ontmoetingsruimte voor ouderen weer omgebouwd tot kinderdagverblijf.

Jan kijkt in de richting van het spoor. In de verte ziet hij de bedrijventerreinen Oost, Veren Ambacht en Nieuw-Reijerwaard. Over de ontwikkeling op deze terreinen kan hij wel een boek schrijven. Het begon met de ontsluiting, die is uiteindelijk goed opgelost. Na de eerste groei en ontwikkeling van de werkgelegenheid kwamen de robots en leek het gebied bijna arbeidsplaatsloos te worden. Vervolgens maakte de hele agro-industrie in west Europa een enorme innovatie

en verduurzaamheidsslag door, met enorme gevolgen voor logistiek en werkgelegenheid. Toch bleek de opzet van de terreinen, mede door de aanwezigheid van de spoorlijnen en de samenwerking met de Rotterdamse haven, bestand tegen alle veranderingen. Barendrecht en Agri-business is een sterk koppel gebleken en gebleven! Die samenwerking met de regio is overigens de afgelopen decennia alleen maar belangrijker geworden. Daarbij is de structuur waarop de samenwerking wordt vormgegeven naar de achtergrond geraakt en de focus vooral gericht op samen “kiezen en delen” om het hoofd te bieden aan krimpende financiële mogelijkheden.

Als raadslid maakte Jan zich zorgen over de verschillen tussen Carnisselande en Barendrecht-Centrum. Het werd persoonlijk toen zijn dochter vertelde dat ze verliefd was op een jongen uit Meerwede. Ze had hem ontmoet op het station, onderweg naar zijn studie in Breda. Hij reisde zoals zoveel Carnisselanders via de nieuwe openbaar vervoerverbinding tussen Carnisselande en station Barendrecht. Ze huurden hun eerste flatje in Vrijenburg, kochten daarna een woning in Paddewei, maar wonen nu toch weer in Carnisselande aan de Avenue, waar wonen en werken worden gecombineerd. Stiekem hoopt Jan dat ze hun volgende huis lekker dichtbij in bijvoorbeeld de Oranjewijk zullen kopen, maar het maakt niet uit. Jan weet dat het verhaal van zijn dochter exemplarisch is voor wat (gelukkig) in de afgelopen jaren is gebeurd. Barendrecht Centrum en Carnisselande zijn naar elkaar toe gegroeid. De verschillen in leeftijdsopbouw en leefstijlen zijn kleiner geworden. Dit ging deels vanzelf, maar lukte ook door gerichte investeringen in openbaar vervoer, in het verenigingsleven, in ontmoeting. Het helpt overigens ook dat de A29 tegenwoordig deels verdiept ligt, waardoor de dijken als “cultuurpassages” letterlijke verbindingen zijn geworden.

Met al die overdenkingen vergeet Jan bijna hoe mooi het weer vandaag is. Daar moet hij toch van gaan profiteren. Barendrecht biedt immers volop keus in groen en recreatie. Jan laat diverse opties de revue passeren. Dichtbij huis heeft hij beschikking over de rust van Park Buitenoord. Zijn elektromobiel maakt een tochtje naar het Zuidpark ook goed mogelijk. Dat is toch wel een prachtig gebied geworden. Niet alleen de Zuidpolder en de buitendijkse gebieden, maar ook vrijwel heel polder Ziedewij is omgevormd tot recreatie én natuurgebied. Juist die combinatie spreekt hem aan. De buitendijkse gebieden langs de Oude Maas bruisen van de recreatieve mogelijkheden. Je kunt daar ook goed eten of bijvoorbeeld een bootje huren. Echte, ruige en ongerepte natuur vindt je nog in de Carnissegrienden, maar ook in delen van de Zuidpolder en Polder Ziedewij. Jan

vindt het fijn dat deze gebieden deels ook goed toegankelijk zijn gemaakt voor ouderen. Gelukkig zijn er ondertussen wel 7! veilige oversteekplaatsen over en onder de Randweg zodat je uit verschillende rondjes kan kiezen.

Een bezoekje aan het Waalbos sluit Jan niet uit, Park Buytenland is net te ver alhoewel de verbindingen uitstekend zijn. Of wordt het de Fast-Ferry, naar Dordrecht? Het gebied ten zuiden van de Gaatkensplas heeft een belangrijke functie gekregen als poort naar Park Buytenland. Nu binnenkort het bouwdok eindelijk beschikbaar komt zal dit gebied nog meer recreatieve betekenis voor Barendrecht en de wijde omgeving krijgen.

Jan komt niet zo vaak meer in het Zuidelijk Randpark, dat hij steevast het Barendrechts Noordpark noemt. Toen hij jonger was kwam hij er vaker. Het gebied heeft iets van een groen pretpark met prachtige voorzieningen voor vooral de jeugd. Zodra de kleinkinderen wat ouder zijn, dan wordt het weer een optie. Plotseling bedenkt Jan zich dat “zijn kluppie” vandaag speelt. Het wordt dus een reisje naar de Bongerd, het sportcentrum van Barendrecht. Jan gaat in gedachten al met de lift naar benden, haalt zijn electromobiel uit het laadstation en vertrekt naar de Bongerd.

Kijk daar gaat weer een electrobus. Met die voertuigen heeft Barendrecht naam gemaakt. Niet zozeer vanwege het kleinschalige karakter van deze pendelbussen tussen o.a. station, centrum, schoollocaties en bedrijventerreinen), maar vooral vanwege de energievoorziening. Door een bijzonder systeem worden wervelingen veroorzaakt door doorgaande treinen in de overkapping/tunnel omgezet in energie voor deze voertuigen. In combinatie met zonnepanelen in het dak, en in heel donkere dagen groene stroom vanuit de bio-energiecentrale levert dit voldoende power voor de relatief korte ritten. Die bio-centrale staat overigens op het oude NAM-terrein bij de A29 en is een perfect voorbeeld van intensief ruimtegebruik en milieumanagement. De electrobus vormt de kleinste schakel in het openbaarvervoernet, dat met 8 treinen per uur in beide richtingen (Rotterdam-Dordrecht) en de Carnisselandelijn een uitstekende basis heeft.

Die hoge frequentie op het spoor (tegenwoordig genoemd stedenbaan-plus-plus) was nooit bereikt als niet rondom het station en in zones tot aan de Dierensteinweg een aanzienlijk bouwprogramma was gerealiseerd. Jan heeft dat verband nooit echt geloofd, maar is wel blij dat Barendrecht daardoor zich al bij de entree aan de Dierensteinweg als een moderne, groene en duurzame gemeente presenteert.

Dat moderne, dat gaf wel meer dan eens discussie, zeker in Barendrecht-Centrum. Dat hij nu zelf een woning op de 8^e bouwlaag heeft; een glimlach kan Jan niet onderdrukken.

Jan denkt aan projecten die (nog) niet van de grond zijn gekomen. En aan de lange adem die nodig blijkt om te komen tot een veilige ontwikkeling van het gebied tussen de A15 en de Dierensteinweg. Eerst was er de externe veiligheid, vervolgens het (ontbrekende) programma. Er is nog genoeg te doen én te beheeren. Er is nog steeds geen A4-zuid, maar gelukkig zijn er wel veel schonere en stillere auto's. Toch ook nog steeds files en drukte, ook op de randweg, in de spits. Alhoewel, de spits die verdwijnt meer en meer. Daarbij komt, het zijn uiteindelijk niet de bouwprojecten die bepalend zijn geweest voor de positieve ontwikkeling van Barendrecht. Het zijn de mensen, de verenigingen die samen de ruimte hebben gemaakt in Barendrecht.

Jan, wordt eens wakker, je bent in slaap gevallen in je luie stoel. De zorgmedewerker is binnengekomen. Kom we gaan naar de activiteitenruimte op de bovenste verdieping, de 6^e verdieping, dat weet je toch wel? Jan schrikt op, de 6^e verdieping, was het dan allemaal een droom. Snel kijkt hij naar buiten en ziet dat Barendrecht veranderd is. Ja, hij kan soms wat overdrijven, maar Barendrecht is mooier en toekomstgerichter geworden. En daar heeft hij, eerst als raadslid en later ook nog als wethouder, toch mooi aan mee mogen werken.

Ruimte om te werken en te leren van elkaar

3. Ruimtelijke visie

Aan de hand van de ruimtelijke hoofdstructuur en ruimtelijk relevante thema's behandelt dit hoofdstuk de belangrijkste ambities en doelstellingen voor de ruimtelijke ontwikkeling van Barendrecht tot 2025. Vervolgens wordt de visie uitgewerkt per thema (sectoraal). Bijbehorende plannen en projecten zijn per thema gegroepeerd en verbeeld. Afsluitend is de gewenste ruimtelijke ontwikkeling weergegeven in de structuurvisiekaart en in het uitvoeringsprogramma.

3.1 Integrale afwegingen

Bij de voorbereiding van de structuurvisie is de ontwikkeling van Barendrecht aan de hand van twee sterk verschillende opiniërende scenario's geschetst. In de structuurvisie zijn elementen uit die scenario's samengebracht tot een realistische visie op maat. Vanuit de scenario's hebben gebieden soms een heel verschillende betekenis en functie voor Barendrecht. Bij de uitwerking naar projecten is vooral het schaalniveau waarop de ontwikkeling speelt belangrijk voor de keuze. Zo is binnen de wijken de insteek vanuit het (locale) scenario "twee dorpen" veelal een passend uitgangspunt, terwijl bijvoorbeeld bij de inrichting van het Zuidpark de uitgangspunten van het meer regionale scenario "BAR" passen. Dit sluit aan bij de benodigde samenwerking in realisering van de projecten; binnen de wijken samen met bewoners, in de recreatiegebieden samen met het recreatieschap/de regio. Zo zullen ook projecten op het gebied van infrastructuur, economie (Nieuw-Reijerwaard) en bijvoorbeeld bio-energie samen met de regio of zelfs het rijk moeten worden opgepakt. Hier ligt ook de balans tussen regionaal denken en werken en lokaal communiceren en uitvoeren.

3.2 Duurzame keuzes

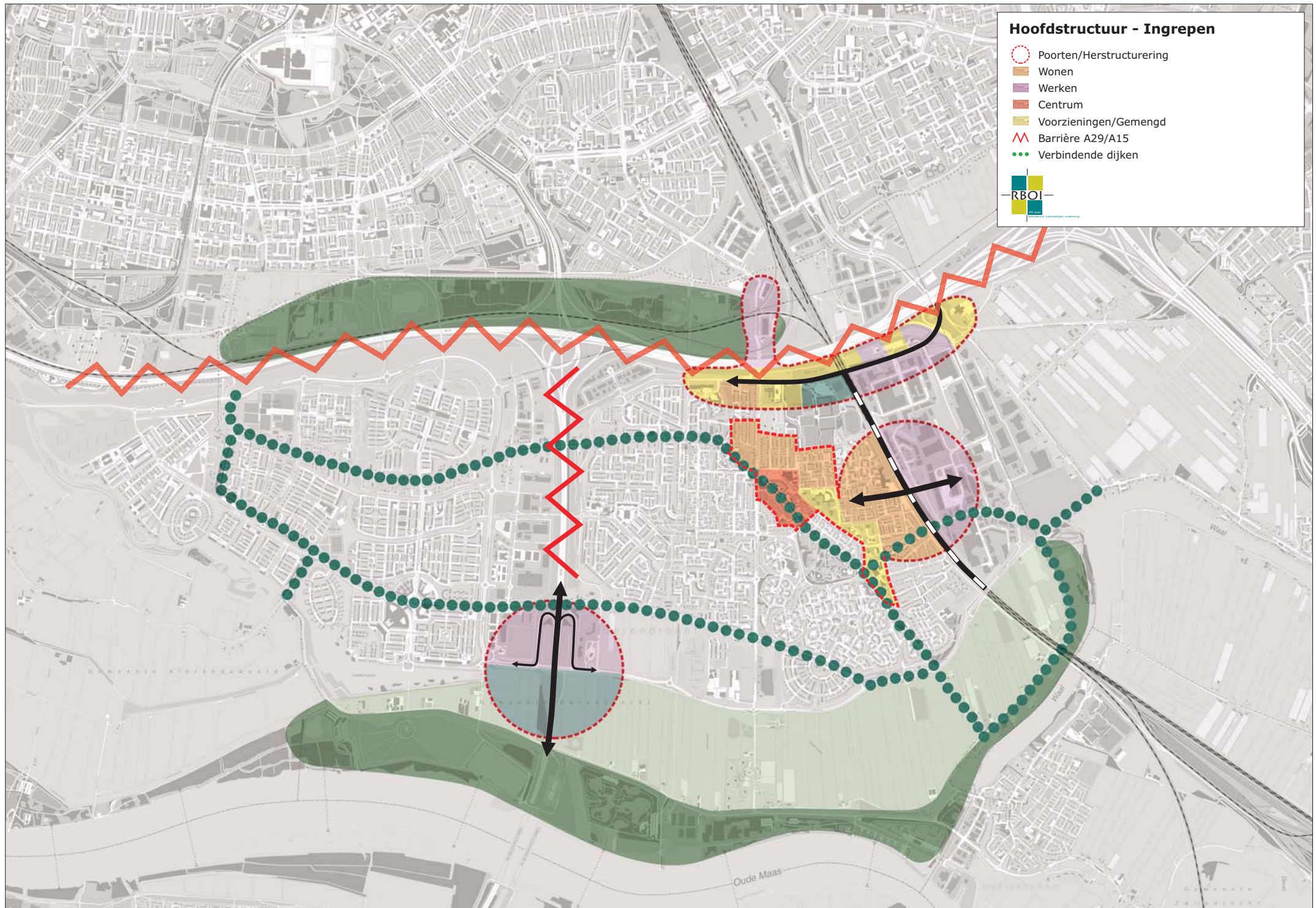
Barendrecht wil een duurzame gemeente zijn. Dat vraagt om inspanning op vele fronten, maar vooral om bewuste keuzes. Keuzes waarbij de lange termijn vaak zal moeten prevaleren boven snel gewin. De belangrijkste keuze uit deze structuurvisie is daarbij het hoofdzakelijk benutten van bestaand stedelijk gebied voor

nieuwe rode functies en het toekennen van een groen en recreatief perspectief aan de resterende agrarische gronden. Met die keuze ontstaat een groengebied van formaat ten zuiden van Barendrecht dat essentieel zal zijn om het leefklimaat van Barendrecht voor de toekomst te beschermen en tevens een klimaatbuffer te realiseren die inspeelt op de klimaatverandering. Daarnaast zal juist ook door deze keuze sprake moeten zijn van intensivering van stedelijk gebied nabij het centrum en het station. Dit is niet alleen goed vanuit mobiliteitsbeperking, maar biedt ook de mogelijkheid om wonen en voorzieningen te integreren en zo een gebied te realiseren met optimale condities voor levensloopbestendig wonen. Daarbij zal meer dan in het verleden ook in dit deel van Barendrecht gekozen moeten worden voor gestapelde bebouwing. Enerzijds vanwege het woningtype, anderzijds vanwege de ambitie om intensief te bouwen, met verplicht ondergronds parkeren, en met voldoende ruimte voor groen en water. Dit vraagt ook om een heroverweging van het bouwhoogtebeleid. Uitgaande van een toename van bebouwing in de nu "gebruikelijke" 4 of 5 lagen, is het realiseren van hogere accenten ook niet onlogisch. Zeker als dit ook ruimtelijke, planeconomische en duurzame meerwaarde oplevert.

Belangrijk is verder dat met de structuurvisie geen concreet eindbeeld wordt gepresenteerd, maar vooral ontwikkelingsrichtingen worden bepaald die in concrete projecten zullen moeten worden uitgewerkt. Dit betekent ook dat een aantal keuzes juist bij die uitwerking (getrapt) aan de orde zal komen.

Duurzaam ontwikkelen betekent ook duurzaam behouden. De structuurvisie gaat vooral in op ontwikkelingen, effectief beheer vergt ook nadrukkelijke aandacht. In de voorbereidende werkzaamheden voor de structuurvisie zijn mede daarom aanzetten voor gebiedsvisies opgesteld (zie deel B). Een belangrijke conclusie daaruit was dat diverse bestaande woongebieden momenteel wel te maken hebben met vergrijzing, maar zeker voor de verre toekomst potenties hebben om weer jonge wijken te worden. Dit vraagt om creatief beheer dat enerzijds inspeelt op actuele vragen, maar anderzijds ook de flexibiliteit voor de lange termijn bewaakt.

Bedacht moet worden dat diverse wijken vaak qua woonprogramma best veel op elkaar lijken, maar bijvoorbeeld door hun opzet en ligging heel verschillende opgaven en mogelijkheden herbergen. Dit betekent ook dat geen algemene oplossing of standaard aanpak aan de orde is die "uitgerold" kan worden over heel Barendrecht.

Met het vaststellen van de nota “Het creëren van duurzame wijken” heeft de raad besloten dat een uitwerking van de structuurvisie plaatsvindt in zeven gebiedsvisies (conform wijkregie). Dit gebeurt samen met de gebruikers/bewoners van de onderscheiden gebieden.

Voor een verdere invulling van de duurzame ambities van Barendrecht wordt verwezen naar paragraaf 3.10.

Benadering vanuit hoofdstructuur en sectoren

Om Barendrecht toekomstgericht te maken en te houden is veel meer nodig dan ingrijpen in of juist beschermen van de hoofdstructuur (zie paragraaf 3.4). Daarom wordt in de paragrafen 3.5 t/m 3.9 sectoraal ingegaan op ambities en bijbehorende plannen en projecten. De sectorale indeling is vooral bedoeld om de vaak sectoraal geformuleerde doelstellingen te kunnen uitwerken. In de omschrijvingen wordt daarnaast meer integraal aangegeven welke (andere) doelen ook samenhangen met de ontwikkeling. Afsluitend wordt per paragraaf in cursief de ambitie aangegeven die leidend is voor de nu aangegeven plannen en projecten, maar ook voor nieuwe initiatieven.

3.3 Barendrecht in de regio

Barendrecht is een gemeente met een gewaardeerd woon- en leefklimaat. De gemeente beschikt over een aantrekkelijk woonmilieu, goede voorzieningen, relatief veel werkgelegenheid en groene recreatiegebieden. Dit heeft in de afgelopen decennia geleid tot een forse instroom van nieuwe Barendrechters uit de omringende gemeenten. Ook in de toekomst blijft Barendrecht aantrekkelijk voor nieuwe Barendrechters. In tegenstelling tot voorgaande jaren zullen zij echter vooral zijn aangewezen op de al bestaande woongebieden. Veel ruimte voor nieuwe uitbreidingswijken is immers niet aanwezig.

De ontwikkeling van voorzieningen is gericht op het bieden van een kwalitatief hoogstaand voorzieningenniveau, passend bij de omvang van Barendrecht. Dit betekent dat er een volledig maar niet alles omvattend aanbod aan voorzieningen beschikbaar is. Voor specifieke (veelal bovenlokale) voorzieningen maakt de Barendrechter gebruik van het aanbod in de buurgemeenten, die door de goede verbindingen goed bereikbaar zijn. Overigens heeft Barendrecht zeker op het gebied van grootschalige detailhandel een aantal regionale spelers aan zich we-

ten te binden. Daarnaast heeft het voortgezet onderwijs in Barendrecht ook duidelijk een bovenlokaal bereik.

Barendrecht levert een belangrijke bijdrage in de regionale arbeidsmarkt door een uitstekend vestigingsklimaat en een aantal specifieke branches met als vaandeldrager de Agri-sector. In de toekomst zal, inspelend op de verdere groei van de Rotterdamse haven, havengerelateerde (dienstverlenende) werkgelegenheid, maar bijvoorbeeld ook ontwikkeling van daarop aansluitend onderwijs een belangrijk speerpunt kunnen zijn.

De bijzondere functie van Barendrecht als groen en recreatief uitlooph gebied van de regio wordt versterkt door investeringen in de recreatieve functie van het “Zuidpark” (Zuidpolder en Zuidrand, samen als onderdeel van Deltapoort) en het Zuidelijk Randpark. Hier is duidelijk sprake van een (onderscheidende) regionale kwaliteit.

3.4 Barendrechtse hoofdstructuur

De ruimtelijke en functionele structuur van Barendrecht is door de planmatige ontwikkeling over het algemeen helder en verzorgd. Herinrichting, herstructurering en actief beheer zijn na de periode van grote uitbreiding nu vooral aan de orde. Daarbij zal de bestaande structuur, juist omdat die kwaliteit heeft, vaak het uitgangspunt kunnen zijn. Op die wijze wordt ook invulling gegeven aan de duurzame insteek om niet meer aan te passen dan nodig en waar mogelijk hergebruik te stimuleren. Tenslotte wordt hiermee het vertrouwde en gewaardeerde Barendrechtse beeld zoveel mogelijk behouden.

Toch zijn er diverse aandachtspunten en knelpunten in de huidige structuur. Deze manifesteren zich vooral nabij grootschalige infrastructuur en op overgangen van oudere structuren met meer planmatig ontwikkelde gebieden.

De nabijheid van grootschalige infrastructuur (A15, A29, spoor, Oude Maas) maakt Barendrecht enerzijds goed bereikbaar, maar levert anderzijds ook diverse barrières en minder aantrekkelijke beelden op. Dit manifesteert zich op diverse locaties met als meest bepalende de tweedeling van Barendrecht door de A29. Daarom wordt in de structuurvisie ingezet op vermindering van de barrièrewerking en daaraan gekoppelde (milieu)hinder van de A29 en A15.

De mogelijkheden voor ontwikkelingen in de randen van Barendrecht in de nabijheid van grootschalige infrastructuur en leidingentracés worden nadrukkelijk bepaald door milieuregelgeving. Externe veiligheid is daarbij vaak een bepalend

aspect. Mede ter onderbouwing van deze structuurvisie en om ontwikkelingen efficiënt en zorgvuldig te kunnen afwegen en toetsen, wordt een specifieke externe veiligheidsvisie opgesteld. De basis van deze visie (het inventariserende deel) is eind 2011 afgerond.

Bijzondere aandacht verdienen daarnaast de entrees van Barendrecht vanaf de snelwegen en het veranderende beeld en de randen van de historische dijklinen. Ook sluit een aantal relatief oude woon-, werk- en centrumgebieden niet meer goed aan op de huidige en vooral toekomstige (gebruiks-)wensen, waardoor leegstand of verpaupering dreigt. Plannen voor Bedrijventerrein-Oost en voor het hoofdwinkelcentrum spelen hier al op in door een nieuw toekomstperspectief te schetsen.

De structuurvisie behandelt niet uitsluitend bebouwd gebied. Ook voor delen van het buitengebied zal een nieuwe toekomst moeten worden gerealiseerd. Daarnaast wijzigt de recreatieve vraag in omvang en aard, waardoor ook bestaande recreatiegebieden aanpassing vergen. Hier ligt een belangrijke meerwaarde voor de regio.

Tenslotte vraagt de enorme toename in mobiliteit om verbetering/aanpassing van randwegenstructuur, in combinatie met verbetering van het openbaarvervoer. Daarbij is Barendrecht ook afhankelijk van noodzakelijke maatregelen op het regionale/landelijke (wegen)net.

3.4.1. Barendrecht in beeld

Om Barendrecht te presenteren als aantrekkelijke complete gemeente met een duidelijk groen en suburbaan karakter is een kwaliteitssprong in het beeld van de entrees van groot belang. Hier vindt immers de eerste kennismaking met Barendrecht plaats. Door omgevingskunst integraal onderdeel uit te laten maken van de ontwerp-opgave voor deze gebieden kan Barendrecht de bijzondere aandacht voor kunst en cultuur letterlijk verbeelden. Daarnaast zijn de entrees ook de poorten naar de omgeving, soms stedelijk soms groen. In de structuurvisie worden de volgende “poorten” nader belicht:

A15/Dierensteinweg

De entree A15/Dierensteinweg kan veel meer dan nu het geval is Barendrecht etaleren als werkende gemeente met de agrifood-sector als vlag. Het is echter ook de kennismaking met Barendrechtse voorzieningen als sport en voortgezet

onderwijs. Door de groene context van de Bongerd als verbindend beeldelement in te zetten wordt tevens de groene karakterisering verbeeld. In combinatie hiermee verdient ook het noordelijke deel van de 1^e Barendrechtseweg, vooral direct bij de gemeentegrens, een facelift. In dit gebied speelt nadrukkelijk het aspect externe veiligheid een belangrijke rol. Zoals hiervoor aangegeven wordt dit aspect gemeentebreed opgepakt in de externe veiligheidsvisie.

A29/Kilweg

De poort A29/Kilweg heeft een bijzondere dubbele context. Enerzijds wordt hier bebouwd Barendrecht ontsloten, anderzijds is dit ook de poort naar grote (regionale) groen- en recreatiegebieden. Vooral die laatste functie wordt in de structuurvisie nader uitgewerkt.

Station Barendrecht

Het station met de bijzondere overkapping geeft een modern en duurzaam beeld van Barendrecht. De directe omgeving staat daar deels nog sterk mee in contrast. Met de herstructurering van Bedrijventerrein-Oost, inclusief de aanleg van de Spoorlaan, worden aan de oostzijde initiatieven ontwikkeld om aan te sluiten op de stedenbaan-plus status. Aan de westzijde, de woonzijde, is nog maar beperkt ruimte beschikbaar om te anticiperen op die status. Zorgvuldige herstructurering zal ook hier moeten leiden tot een verankering van het station met de (woon)omgeving en nieuwe routevorming naar nabijgelegen voorzieningen en het centrum.

3.4.2. Natuur in de buurt – groene verbindende structuren

Door herinrichting van grote delen van het (agrarische) buitengebied kan de toenemende vraag naar groen, water en recreatiemogelijkheden worden opgevangen. In de structuurvisie wordt daarom uitgebreid ingegaan op het Zuidpark (Zuidrand, Zuidpolder, Polder Ziedewij en Achterzeedijk west) en op het Zuidelijk Randpark. Deze twee heel verschillende (groene) landschappen vormen het uitloopgebied en de groene randen van Barendrecht. Bij de herinrichtingsopgave worden ook mogelijkheden onderzocht om bestaande (agrarische) functies een rol te laten spelen in de recreatieve ontwikkeling.

Binnen Barendrecht zijn grote delen van de dijken en de Oude Haven groene corridors, verbindende elementen en routes. Ze vormen de herinneringen aan de ontstaansgeschiedenis van Barendrecht en aan de voortdurende strijd tegen het

water. Herkenbaarheid en geleding van het bebouwde gebied, routes naar buiten en begin van de (recreatieve) wandeling zijn trefwoorden. De dijken zijn de openluchtmusea voor cultuurhistorie en monumenten, maar vaak ook locaties voor wonen en werken. Vernieuwing en verandering heeft altijd plaatsgevonden en zal altijd nodig blijven, maar moet nadrukkelijk aansluiten op de historische karakteristiek en opbouw. Diverse projecten raken de oude dijkstructuur en kunnen bijdragen aan het behoud en het beter herkenbaar maken van deze bijzonder kenmerkende elementen van Barendrecht.

3.4.3. Mobiel Barendrecht

De verkeersstructuur van Barendrecht is helder en consequent opgezet. De wijken kennen slechts één of enkele aansluitingen op de rondwegen waardoor het autoverkeer wordt gebundeld en sluiptverkeer door de wijken wordt voorkomen. Door de enorme groei in automobilititeit staat deze oplossing echter wel onder druk. Overigens zijn de afstanden binnen Barendrecht relatief klein, waardoor de gemeente goed “aan te fietsen” is. Dit maakt de bereikbaarheid per fiets vaak goed, die daardoor veelal ook leidend mag zijn.

Voor een blijvend goed functioneren van de infrastructuur van Barendrecht zijn vier elementen van belang:

- bevordering openbaarvervoer en langzaam verkeer (trein, hoogwaardig openbaar vervoer, bus, snelfietsroutes, aanvullende fietspadenstructuur);
- doorstroming van het landelijk wegennet (A4 zuid, Mava);
- doorstroming op het regionale wegennet (IJsselmondse Knoop, A29/Kilweg);
- doorstroming en extra onderlinge verbinding van de randwegen ter plaatse van de A29.

Barendrecht wil zich profileren als een duurzame gemeente aan de zuidkant van de stadsregio. Goede bereikbaarheid en verbindingen maken dat Barendrecht een verbindende schakel is. Dat geldt zeker voor de groene recreatieve randen, die van regionale betekenis zijn. Uitbouw van het aantrekkelijke suburbane leefmilieu van Barendrecht vormt uitgangspunt voor ingrepen in de bestaande structuur. Barendrecht gaat deze kwaliteiten ook meer zichtbaar maken bij de entrees van de gemeente.

3.5 Wonen

Barendrecht zet in op woningbouwontwikkeling binnen het bestaand stedelijk gebied om in te spelen op de lokale behoefte. Uitgangspunt is dat passend bij het suburbane, landelijke karakter van Barendrecht wordt gebouwd, ook op herstructureringslocaties. Op die wijze blijft het specifiek herkenbare Barendrechtse woningaanbod beschikbaar. Barendrecht zet daarbij ook in op verdichting en gestapelde woningbouw om zodoende ontwikkelingen mogelijk te blijven maken in een stedelijk gebied waar ruimte schaars is. Overigens zal, zeker als geen aanpassing van het programma aan de orde is (bijvoorbeeld grotere woningen vervangen door kleinere/gestapelde woningen), niet zomaar sprake kunnen zijn van toevoeging van woningaantallen. Dit geldt temeer omdat ingezet wordt op een groen en waterrijk (Barendrechts) woonmilieu.

De in stadsregionaal verband vastgelegde taakstellende woningbouwopgave in de periode tot 2020 ligt op circa 1.600 woningen, uitgaande van een bevolkingsgroei van circa 4.250 inwoners (9%). In de periode tussen 2020-2030 zal de woningbouwopgave tussen 1.000 en 1.500 woningen bedragen. Uitgangspunt is een optimale afstemming van het kwalitatieve aanbod op de marktvraag. Dit houdt in dat de focus op middellange termijn vooral ligt op het bouwen van levensloopbestendige woningen en starterswoningen.

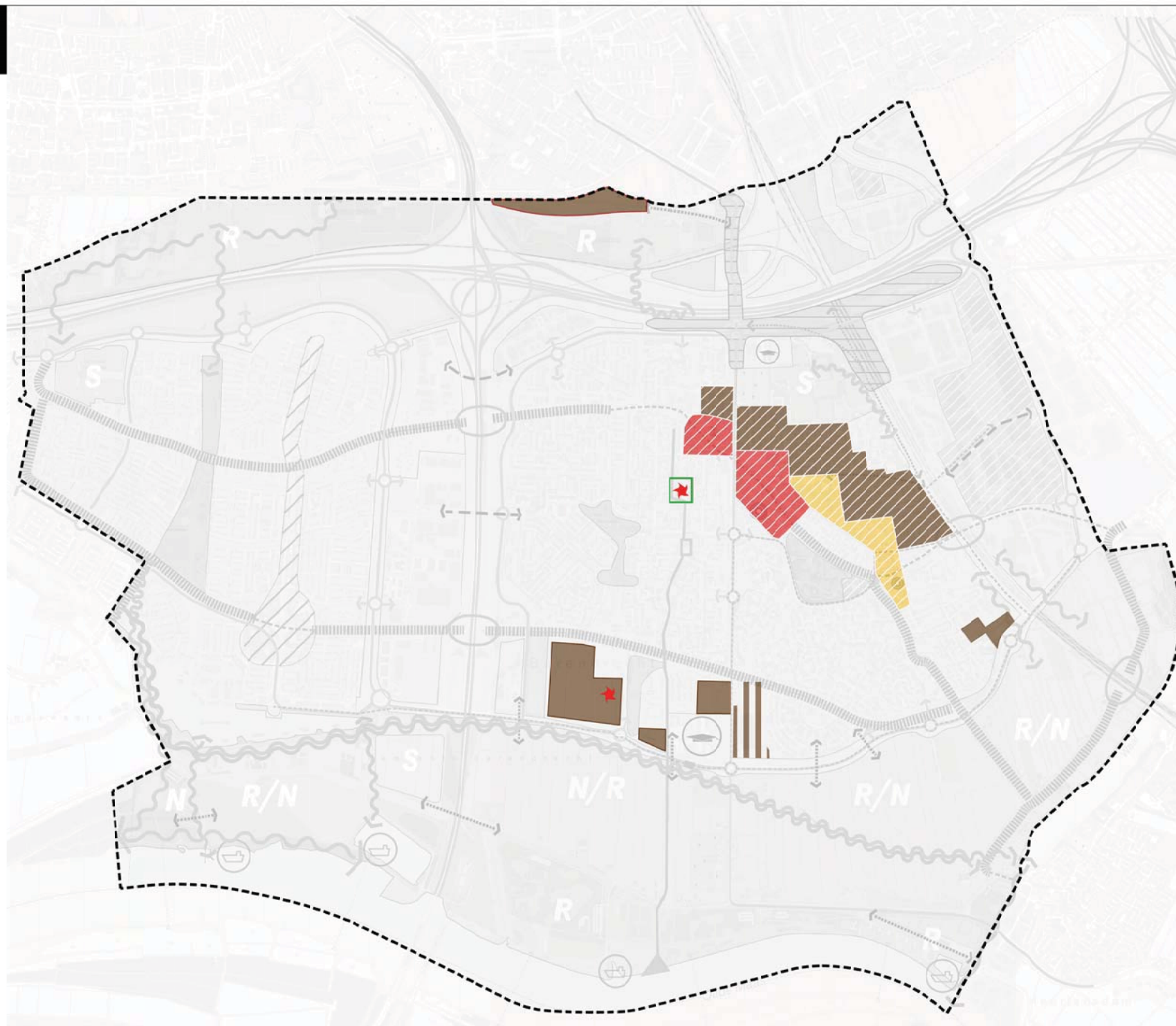
3.5.1. Herstructurering Noord

Voor de wijken Noord 1 tot en met 4 en directe omgeving wordt op langere termijn ingezet op herstructurering tot een aantrekkelijke woon- en leefomgeving die aansluit op de (dan) actuele wensen en eisen. Intensiever ruimtegebruik rondom het station is een belangrijk uitgangspunt in verband met het draagvlak voor het StedenbaanPlusstation. Naast wonen (vooral levensloopbestendige en starterswoningen) wordt bij de herstructurering ook ruimte gecreëerd voor, (maatschappelijke) voorzieningen, wijk economie, extra waterberging en het verbeteren van de route station-centrum. Invulling wordt gegeven aan de ambitie om senioren en mensen met een beperking zolang mogelijk zelfstandig te laten wonen, zoals verwoord in de Visie Wonen, Welzijn en Zorg Centrumgebied Barendrecht. Herstructurering van Noord zal gezamenlijk met de bewoners en de woningbouwcorporaties worden opgepakt en vormgegeven. De huidige karakteristieke opzet van de wijken zal bij herstructurering uitgangspunt zijn. Dit niet al-

Structuurvisie Barendrecht

WONEN

- woongebied ontwikkeling/herstructurering
- afronding woongebied
- centrum ontwikkeling & herstructurering
- voorzieningen zone/herstructurering
- multifunctioneel gebouw

leen vanuit (cultuur)historisch besef, maar ook vanwege faseerbaarheid, duurzaamheid en (economische) uitvoerbaarheid.

In samenhang met de herstructurering van Noord wordt als de mogelijkheid zich voordoet ook op de voormalige zwembadlocatie (Vlinderslag) ingezet op woningbouw in combinatie met (maatschappelijke) voorzieningen in de plint. Gezien de nabijheid van het station zijn ook economische functies mogelijk.

3.5.2. Herstructurering Zeeheldenwijk

De Zeeheldenwijk komt in aanmerking voor herstructurering. Behoud van de bestaande (wegen)structuur is daarbij het uitgangspunt. Samen met de bewoners en de woningbouwcorporatie wordt ingezet op een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, met woningen die voldoen aan de actuele eisen en wensen.

3.5.3. Herontwikkelingslocatie Ziedewij

De locatie Ziedewij (de voormalige hockeyvelden) wordt herontwikkeld voor woningbouw, die aansluit op het karakter van de omliggende wijk. De schietvereniging wordt hiervoor ook uitgeplaatst.

3.5.4. Herontwikkelingslocatie De Botter

De huidige locatie van het Calvijncollege aan de Botter is op lange termijn (na 2022) in beeld als locatie voor woningbouw gecombineerd met maatschappelijke en/of commerciële voorzieningen. Multifunctioneel gebruik van de plint van de bebouwing is het uitgangspunt.

3.5.5. (her)Ontwikkelingslocatie Ter Leede west

Tussen bestaand Ter Leede en de 3^e Barendrechtseweg, wordt op voormalige bedrijfsgronden woningbouw gerealiseerd die in structuur, beeld en programma aansluit op bestaand Ter Leede. Hiermee krijgt deze (historische) entree van Barendrecht een aantrekkelijk nieuw gezicht.

3.5.6. Ontwikkelingslocatie Kooiwalweg

Het gebied ten noorden van het Kooiwalbos is in beeld als woningbouwlocatie. Dit sluit aan op de herstructurering en uitbreiding van het woongebied op Rotterdams grondgebied. De ontwikkeling wordt in samenhang met de recreatieve ontwikkeling van het Zuidelijk Randpark vormgegeven (3.8.1) en kan in economische zin hier een bijdrage aan leveren. Daarnaast zal juist woningbouw ook

het anonieme karakter van het gebied doen verminderen. De gronden worden verworven door het recreatieschap zodat de afstemming op de recreatieve ontwikkeling geborgd is. Uitgaande van de marktvaart en kansen om wonen en recreatie onderling te verbinden zal nog een keuze moeten worden gemaakt voor het programma.

3.5.7. Ontwikkelingslocatie Lagewei-Vrouwenpolder

Lagewei-Vrouwenpolder is de laatste grote uitbreidingslocatie van Barendrecht. Naast de woonfunctie (circa 1.000 woningen) is er ook ruimte gereserveerd voor maatschappelijke functies, zoals een kerk, sportvoorzieningen, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, jeugdvoorzieningen en gezondheidszorg (Campus Lagewei). Uitgaande van de wens om een complete wijk met ruimte voor werkgelegenheid te maken is er voor gekozen om langs de Middelweg ruimte te reserveren voor bedrijven/kantoren. Centraal door de wijk loopt van noord naar zuid het regionale fietspad met een naastgelegen groenstrook. Deze zone is uitgebreid en ingericht als centraal gelegen wijkpark.

3.5.8. Overige projecten ten gunste van woondoelstellingen

Naast de hiervoor genoemde projecten dragen ook de volgende projecten bij aan de doelstellingen met betrekking tot wonen:

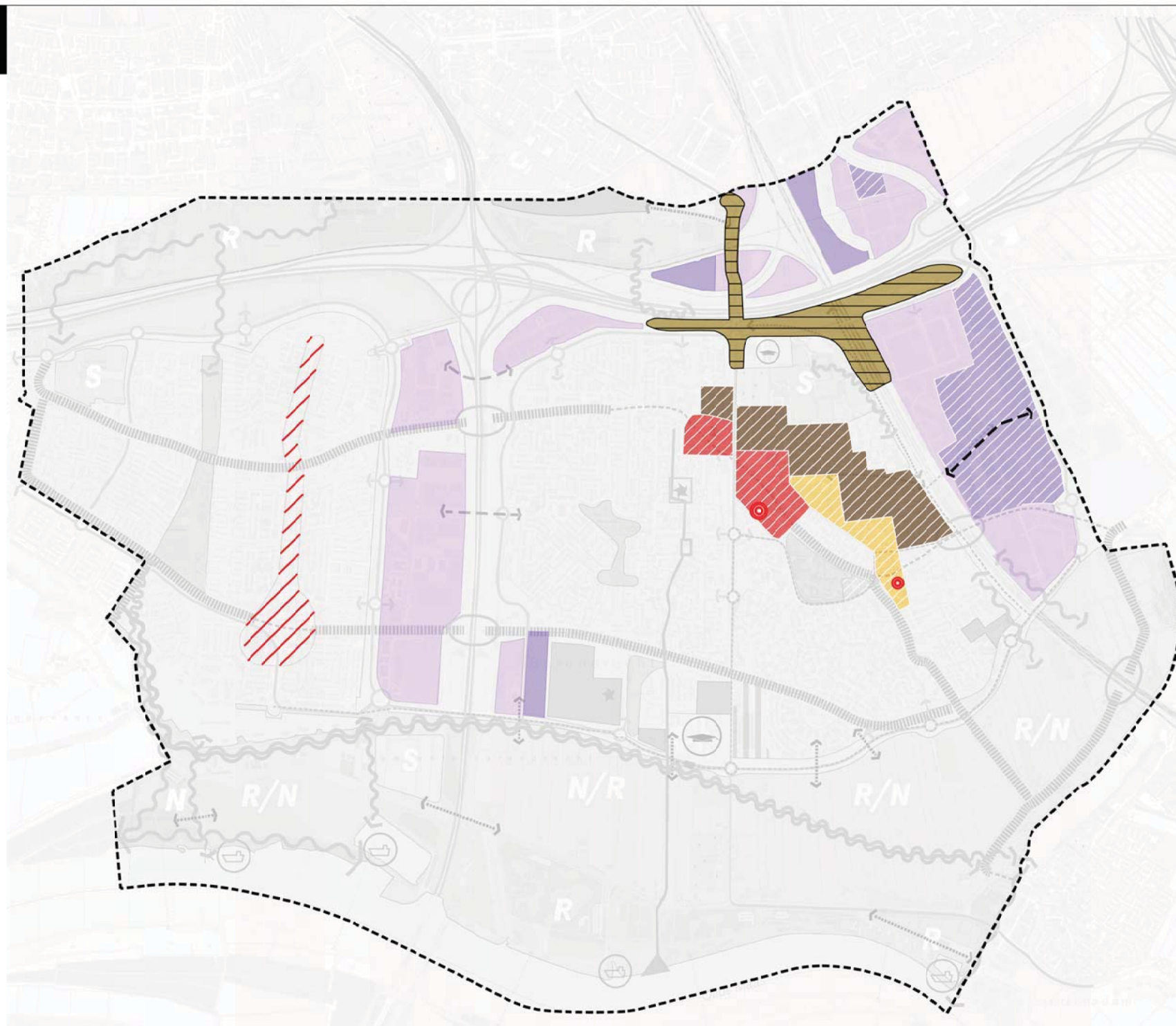
- afronding woningbouw Carnisselande;
- toevoeging van (vooral gestapelde) woningen in het centrum, zie 3.7.1;
- herontwikkeling van de zone Binnenlandse Baan / Buitenlandse Baan voor voorzieningen en (incidenteel) wonen, zie 3.7.2;
- herontwikkeling wijkcentrum Paddewei voor wonen met voorzieningen in de plint, zie 3.7.3.

Tenslotte is sprake van diverse veelal kleinschalige locaties voor wonen zoals: De Boom, 2^e Barendrechtseweg west, enkele inbreidingslocaties van Patrimonium en andere locaties waar sprake is van incidentele vervanging van o.a. bedrijfsruimtes voor woningbouw (bijvoorbeeld langs de Noldijk).

Structuurvisie Barendrecht

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

- bedrijven ontwikkeling/herstructurering
- centrum ontwikkeling & herstructurering/
intensivering werken & voorzieningen
- voorzieningen zone/herstructurering
- ontwikkeling nieuw entreegebied
- versterking hoofd-/wijkwinkelcentrum

Wonen in Barendrecht staat voor kwaliteit, veiligheid en een groene omgeving. Nu het accent verschuift van uitleg naar herstructurering en van vooral grondgebonden woningen naar meer gestapeld wonen zal dit anders, maar onverminderd, moeten worden ingevuld. Door een mix van projecten met heel verschillende uitgangspunten en mogelijkheden zal Barendrecht inspelen op veranderende woonwensen. Uitgangspunt daarbij is het realiseren van levensloopbestendige woningen en van flexibele combinaties van wonen met voorzieningen en/of (nieuwe) economie.

3.6 Economie en werkgelegenheid

Het koesteren en uitbouwen van de werkgelegenheid, het vestigingsklimaat en de economisch sterke positie van Barendrecht is het uitgangspunt. Daarom wordt ingezet op optimaal gebruik van bestaande bedrijventerreinen en openbaar vervoerslocaties voor werkgelegenheid. Daarnaast worden – waar mogelijk – de beperkt aanwezige uitbreidingsmogelijkheden benut voor het realiseren van nieuwe hoogwaardige werklocaties. Naast werkgelegenheid op werklocaties wordt ook ruimte geboden aan werkgelegenheid in de wijk. Zo wordt op duurzame wijze (minder mobiliteit en CO₂ uitstoot) invulling gegeven aan een maatschappelijke behoefte. Op regionale schaal blijft Barendrecht inspelen op ontwikkelingen die de economische positie van de gemeente versterken. De ontwikkeling van Nieuw-Reijerwaard als uitbreiding van het – in Barendrecht aanwezige – agricluster wordt dan ook ondersteund. Een belangrijk punt is de leegstand van kantoren. Barendrecht heeft rond het station een stedenbaanlocatie, maar dat betekent niet dat er nu marktruimte is voor nieuwe kantoren.

3.6.1. Herstructurering BT-Oost

Op Bedrijventerrein Oost wordt ingezet op herstructurering en kwaliteitsverbetering. Het doel is om het Bedrijventerrein Oost om te vormen tot een modern bedrijven- en industrieterrein voor bedrijven in vooral de agrifood sector, kantoren, congresruimten en bijbehorende voorzieningen. De vastgestelde Structuurvisie Bedrijventerrein Oost geeft richting aan het herstructureringsproces. Belangrijke uitgangspunten zijn verbetering van de bereikbaarheid – mede door aanleg van de Spoorlaan – en intensief ruimtegebruik.

3.6.2. Kwaliteitsverbetering entree Barendrecht Noord-Oost

Ontwikkeling van het gebied rondom de Dierensteinweg en het station tot een kwalitatief hoogwaardige entree van Barendrecht is het uitgangspunt. Verdichting van het gebied is wenselijk in relatie tot de entreefunctie en de ligging nabij het station. Passende functies zijn representatieve maatschappelijke voorzieningen bedrijven en kantoren. De bebouwing wordt gerealiseerd in een groene setting voortbordurend op de groene rand van de snelweg/geluidswal. Op die wijze worden ook in deze vrij stedelijke zone groene ambities van Barendrecht verbeeld. Met de vestiging van het LOC op veld 10 van sportpark De Bongerd wordt ook invulling gegeven aan het maken van een gezicht van Barendrecht aan de Dierensteinweg.

Het realiseren van een langzaamverkeersverbinding tussen het station, Noord, De Bongerd/LOC en het Zuidelijk Randpark is wenselijk in verband met de bereikbaarheid van daar aanwezige en nog te realiseren functies. Belangrijke randvoorwaarde bij ontwikkelingen langs het spoor en de rijkswegen is de milieucomponent (geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid). Daarnaast liggen in de zone langs de rijksweg ook diverse leidingen. Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk indien passende maatregelen worden genomen.

3.6.3. Uitbreiding bedrijventerreinen

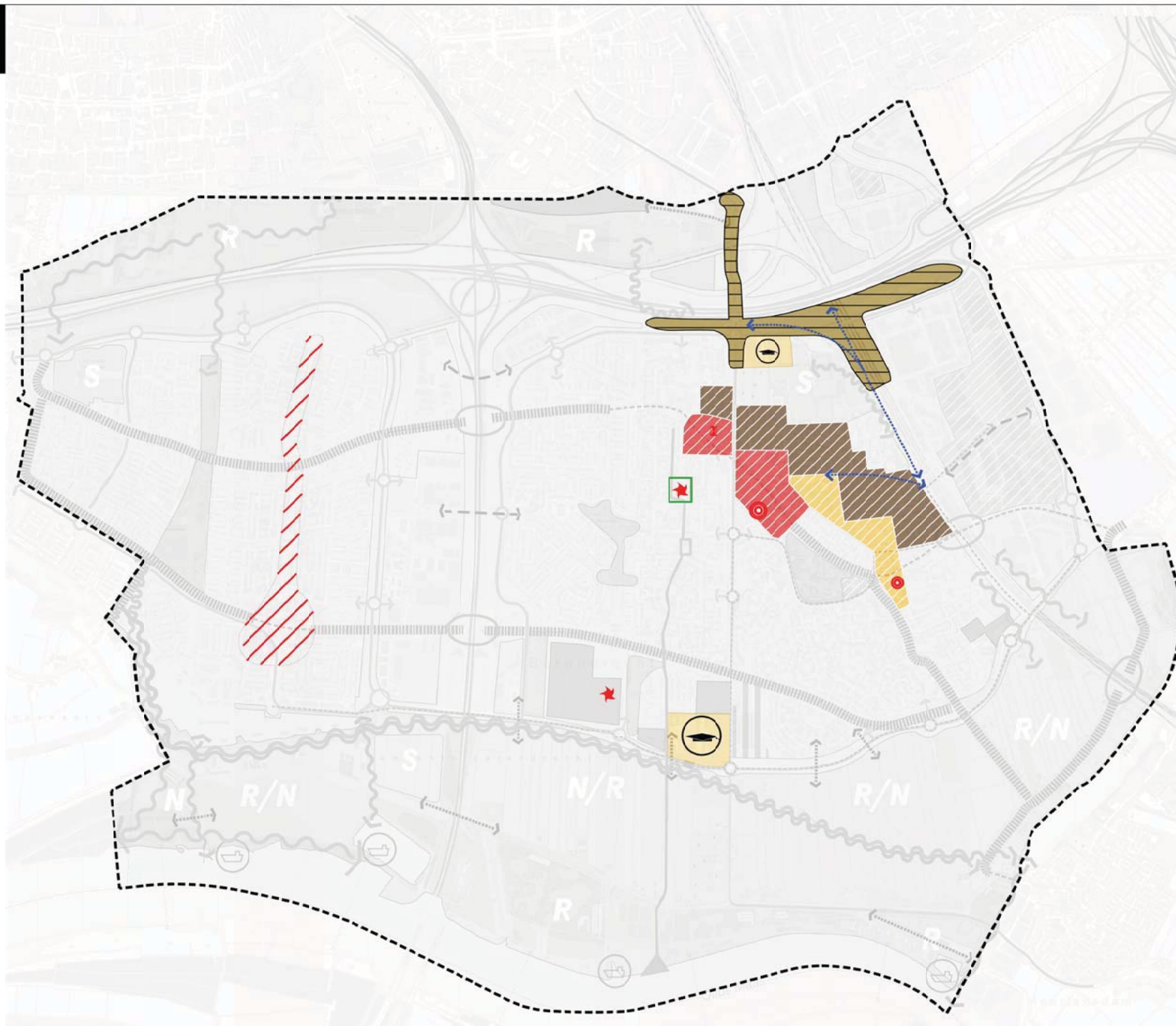
De ontwikkelingsruimte in Barendrecht is schaars. Daarom worden diverse nu nog beperkt gebruikte locaties langs de grootschalige infrastructuur benut voor bedrijfsontwikkeling en herontwikkeling. Het gaat om gebieden zoals Reijerwaard-west, de locatie ten westen van het kantorenparkje langs de 1e Barendrechtseweg, en de zone aan de Middelweg. Aandachtspunten bij ontwikkeling van deze gebieden zijn bereikbaarheid, externe veiligheid (ook leidingen) en uitstraling. Het betreffen beeldbepalende locaties voor Barendrecht, vanaf de snelweg en de randwegen.

Uitgaande van de beschikbare locaties, de bereikbaarheid en de afstand tot gevoelige bestemmingen zal Barendrecht vooral nog ruimte kunnen bieden aan vrij lichte bedrijvigheid (categorie 1, 2 en 3). Dit geldt zeker voor locaties in of aan de randen van woongebieden. BT-Oost biedt deels nog wel mogelijkheden voor zwaardere bedrijvigheid.

Structuurvisie Barendrecht

VOORZIENINGEN

- centrum ontwikkeling & herstructurering/
intensivering werken & voorzieningen
- voorzieningen zone/herstructurering
- ontwikkeling voortgezet onderwijscluster
- woongebied herstructurering
- ontwikkeling nieuw entreegebied
- multifunctioneel gebouw
- versterking historisch centrum
- versterking hoofd-/wijkwink centrum

3.6.4. Overige projecten ten gunste van doelstellingen economie en werkgelegenheid

Naast de hierboven genoemde projecten dragen de volgende projecten bij aan de doelstellingen met betrekking tot economie en werkgelegenheid:

- ruimte voor werkfunctie in Noord (herstructurering) zie 3.5.1;
- ontwikkeling bedrijvenstrook Lagewei-Vrouwenpolder, zie 3.5.7;
- versterking werkgelegenheid in hoofdwinkelcentrum, zie 3.7.1;
- intensivering voorzieningen en werkgelegenheid in langs de Binnenlandse Baan / Buitenlandse Baan (met name in de omgeving Kruidentuin en Gouwe), zie 3.7.2;
- intensivering van voorzieningen en werkgelegenheid in bestaande bebouwing langs Avenue Carnisse/Carré, zie 3.7.4;
- herontwikkeling wijkcentrum Paddewei voor wonen en voorzieningen (en dus werkgelegenheid), zie 3.7.3;
- realisering van het LOC op de Bongerd;
- het bieden van ruimte voor wijk economie;
- nevenfuncties voor agrarische bedrijven in relatie tot recreatieve ontwikkelingen.

Barendrecht heeft een traditie als werkende gemeente met een gezonde economie en een uitstekend ondernemersklimaat. Veel ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen is er niet. Door herstructurering en door het zoeken naar slimme combinaties tussen wonen, werken en (recreatieve)voorzieningen zal de werkgelegenheid toch kunnen blijven groeien. Het projectenprogramma is daarom breed opgezet. Daarbij zal ook worden ingespeeld op de relatief goede bereikbaarheid van Barendrecht met het openbaar vervoer. Tenslotte zal ook Barendrecht profiteren van nieuwe werkgelegenheidslocaties in de regio.

3.7 Voorzieningen

Barendrecht wil voorzien in een flexibel, passend en toekomstgericht voorzieningenaanbod om zo de aantrekkelijkheid van Barendrecht als woongemeente uit te bouwen. Het is dan ook belangrijk het voorzieningenaanbod af te stemmen op de huidige en toekomstige behoefte. Voorzieningen moeten bereikbaar zijn voor alle inwoners. Op deze manier blijven voorzieningen een belangrijke ontmoetingsfunctie vervullen. Locaties die belangrijk zijn voor het toekomstige voorzieningenniveau in Barendrecht of een deel ervan, worden strategisch ingezet. Be-

langrijk uitgangspunt is het streven naar intensief ruimtegebruik, door meervoudig ruimtegebruik en multifunctioneel bouwen te stimuleren. Ingezet wordt op ruimtelijk-functionele concepten die aansluiten op de actuele en toekomstige behoefte.

Sport- en recreatievoorzieningen worden behandeld in paragraaf 3.8.

3.7.1. Centrumontwikkeling

Barendrecht zet in op een samenhangend, levendig en gezellig centrum met een compleet winkelaanbod. Om dit te bereiken is inmiddels een herstructureringstraject gestart. Hiervoor is de Structuurvisie Centrumontwikkeling Barendrecht vastgesteld. Naast de functie als hoofdwinkelcentrum vindt uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen, woningen en horecaoppervlak plaats (vooral levensloopbestendige en starterswoningen), wordt de aanwezige dijkstructuur versterkt en de openbare ruimte verbeterd. Onlangs is de Visie Wonen, Welzijn en Zorg Centrumgebied Barendrecht vastgesteld. Deze visie gaat in op de wijze waarop senioren en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Kwaliteitsverbetering historisch centrum

Behoud en herstel van de cultuurhistorische kwaliteit en versterking van de verblijfsfunctie staan centraal in het 'oude' centrum. Hier liggen kansen voor versterking van horeca en cultuur. Voorwaarden daarbij zijn behoud van het bijzonder woonklimaat en een betere regulering van het parkeren, dat nu deels afbreuk doet aan het kwaliteitsbeeld. Bij herontwikkeling is het vormgeven van nieuwe herkenbare randen en overgangen van het oude centrum op omringende wijken een belangrijke uitdaging.

3.7.2. Herontwikkeling voorzieningenlint Binnenlandse Baan / Buitenlandse Baan

De (her)ontwikkeling van de zone langs de Binnenlandse Baan / Buitenlandse Baan is gericht op versterking van het bestaande karakter van het gebied met voorzieningen gecombineerd met wonen. Daarbij wordt gestreefd naar een herkenbaar, flexibel en multifunctioneel voorzieningenlint voor (combinaties van) onderwijs, detailhandel, religie, wonen en in het bijzonder levensloopbestendige wonen en zorgvoorzieningen. De ontwikkeling van levensloopbestendige woningen en bijbehorende (zorg)voorzieningen zal met name nabij Borgstede plaatsvinden. Het gebied Kruidentuin zal voor basisonderwijs, sport, wijkgerichte voor-

zeningen en (begeleid)wonen en werken beschikbaar blijven. Hier is ook enige ruimte voor nieuwe woningbouw.

Wijkwinkelcentrum Gouwe-Marijkesingel

Bijzondere aandacht vraagt de situatie van de detailhandel in het bestaande wijkwinkelcentrum Gouwe-Marijkesingel in relatie tot de centrumontwikkeling. Om hier een levensvatbaar wijkcentrum te behouden is concentratie van de winkels een belangrijke randvoorwaarde. De supermarkt speelt daarbij een cruciale rol.

Als sporthal “de Driesprong” vanwege afschrijving/veroudering voor herontwikkeling in aanmerking komt, dan zijn er goede kansen om dit (integraal) op te pakken.

Ontwikkelingen in de verschillende (deel) gebieden worden ruimtelijk (groenzone Binnenlandse Baan en dijkstructuur) en programmatisch in samenhang met elkaar vormgegeven. Op diverse plaatsen, zeker bij de oude driesprong van de dijken, maakt het herstellen en het (weer) zichtbaar maken van cultuurhistorische situaties en kwaliteiten nadrukkelijk onderdeel uit van de (ruimtelijke) opgave.

Een hiermee samenhangende opgave is het realiseren van een nieuwe meer passende entree van Park Buitenoord. Zowel de nu aanwezige bedrijfsvestiging als de daar aanwezige school zullen daarbij betrokken moeten worden.

De wijze waarop in de gehele zone langs de Binnenlandse- en Buitenlandsebaan invulling wordt gegeven aan de ambitie om senioren en mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen, is uiteengezet in de visie “Wonen, Welzijn en Zorg Centrumgebied Barendrecht”.

3.7.3. Herontwikkeling wijkcentrum Paddewei

Gezien de centrale ligging wordt ingezet op herontwikkeling van het verouderde wijkcentrum Paddewei. Nieuwbouw met een multifunctionele plint voor maatschappelijke en/of commerciële functies in combinatie met appartementen daarboven is uitgangspunt.

Hier ligt echter ook een belangrijke groene en cultuurhistorische opgave. Bij herinrichting van het gebied zal de Oude Haven prominent in beeld moeten blijven en de al bestaande functie van groene long in de wijk moet worden behouden.

3.7.4. Doorontwikkeling voorzieningenlint Avenue Carnisse, Avenue Carreé, Middeldijkerplein

Aan de Avenue Carnisse/Carré wordt naast de woonfunctie ruimte geboden aan uitbreiding van maatschappelijke en commerciële voorzieningen in de plint, vooral in de bestaande bebouwing. Op deze manier ontstaat een levendig straatbeeld en een concentratie/centrale ligging van voorzieningen. Daarnaast zal in de komende jaren aandacht moeten zijn voor de ontwikkeling en het actueel/multifunctioneel houden van de voorzieningen aan het Middeldijkerplein en eventueel aan het Havenhoofd.

3.7.5. Overige projecten ten gunste van doelstellingen voorzieningen

Naast de hierboven genoemde projecten dragen de volgende projecten bij aan een flexibel, passend en toekomstgericht voorzieningenaanbod:

- ontwikkeling onderwijsclusters: het LOC op veld 10 (3.6.2) en Campus Lagewei (3.5.7);
- herstructurering van Noord en locatie Vlinderslag voor wonen en voorzieningen, zie 3.5.1;
- overige herstructureringslocaties waar kansen worden benut voor multifunctioneel ruimtegebruik;
- het faciliteren van uitbreiding van de grootschalige detailhandelsconcentratie op Reijerwaard;
- recreatieve voorzieningen, zie 8;
- versterking van het horeca-aanbod (vooral in het centrum, “Zuidpark” en Zuidelijk Randpark/Geluidswalpark).

Barendrecht is de afgelopen decennia hard gegroeid. Bewoners kunnen al terecht in een groot aantal voorzieningen. Door de snelle groei en de demografische ontwikkeling is op een aantal vlakken wel een update noodzakelijk. Het uitvoeringsprogramma voorziet hierin met als doel een passend en compleet aanbod dat deels ook gemeenteoverstijgend is. Een aantrekkelijk pakket, niet alleen voor nu, maar door de keuze voor flexibiliteit en multifunctionaliteit ook geschikt (te maken) voor de lange termijn.

3.8 Recreatie, groen en water

Recreatie

Behoud en versterking van recreatieve functies en voorzieningen is het uitgangspunt om ontmoeting te stimuleren. Naast voorzieningen zoals onderwijs en winkels zijn het immers de parken, uitloopgebieden, speelplaatsen en sportverenigingen waar mensen elkaar tegenkomen. Barendrecht wil de recreatieve functie van het landschap, sportparken en groengebieden in het stedelijke gebied dan ook versterken. Uitgangspunt daarbij is het ontwikkelen van samenhangende structuren van gebieden die elkaar in recreatieve en ecologische zin kunnen versterken. Daarbij is veelal ook een combinatie met water (ook voor waterberging) aan de orde.

Natuur in de buurt

Na de aandacht voor woningbouw in de afgelopen jaren kiest Barendrecht ervoor te investeren in versterking van groen, natuur en water in zowel het stedelijke gebied als daarbuiten. Kwaliteitsverbetering, uitbreiding en het verbinden van groen-, natuur- en waterstructuren zijn daarbij de uitgangspunten. Dit draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de woon- en leefomgeving, het groene karakter van Barendrecht en een samenhangend, robuust en klimaatbestendig ecologisch netwerk. Het gaat niet uitsluitend om relatief grote verbindingen in de randen van Barendrecht, maar juist ook om kleinschalige verbindingen tussen parken, water- en groenstroken in het bebouwde gebied. Door die weer te verbinden met de groene randen ontstaat een netwerk met betekenis voor natuur(ecologie) en recreatie.

Daar waar ontwikkelingen aan de orde zijn worden de kansen voor verbetering en verbinding van groen en water optimaal benut. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van gebiedseigen kenmerken zodat de Barendrechtse identiteit behouden blijft en de belevingswaarde van het landschap/het gebied wordt verhoogd.

3.8.1. Zuidelijk Randpark

In het Zuidelijk Randpark (het gebied ten noorden van de A15) wordt ruimte geboden aan uitbreiding van intensievere vormen van recreatie. Door de ligging tussen grootschalige infrastructuur, centraal in het stedelijke gebied en de goede bereikbaarheid, leent dit gebied zich hier uitstekend voor. Ontwikkelingskansen

liggen in het westelijke deel door de goede bereikbaarheid per hoogwaardig openbaar vervoer, auto en fiets. Daarnaast leidt de aanleg van de Blauwe Verbinding tot extra aantrekkingskracht. Zorgvuldige inpassing van deze waterverbinding is een belangrijke randvoorwaarde bij de ontwikkeling van het westelijke deel van het Zuidelijke Randpark.

Direct aan de overzijde van de A15 wordt als onderdeel van de ontwikkeling van Carnisselande een geluidswalpark gerealiseerd dat door diverse routes direct verbonden is met het Zuidelijk Randpark. Binnen deze parkstrook is door de hoogteverschillen en (milieu)technische beperkingen naast wandelpaden en groen maar beperkt ruimte voor andere recreatieve voorzieningen. Er zijn wel twee goed bereikbare locaties voor horeca en/of andere (maatschappelijke) voorzieningen beschikbaar.

Overkluizing A15

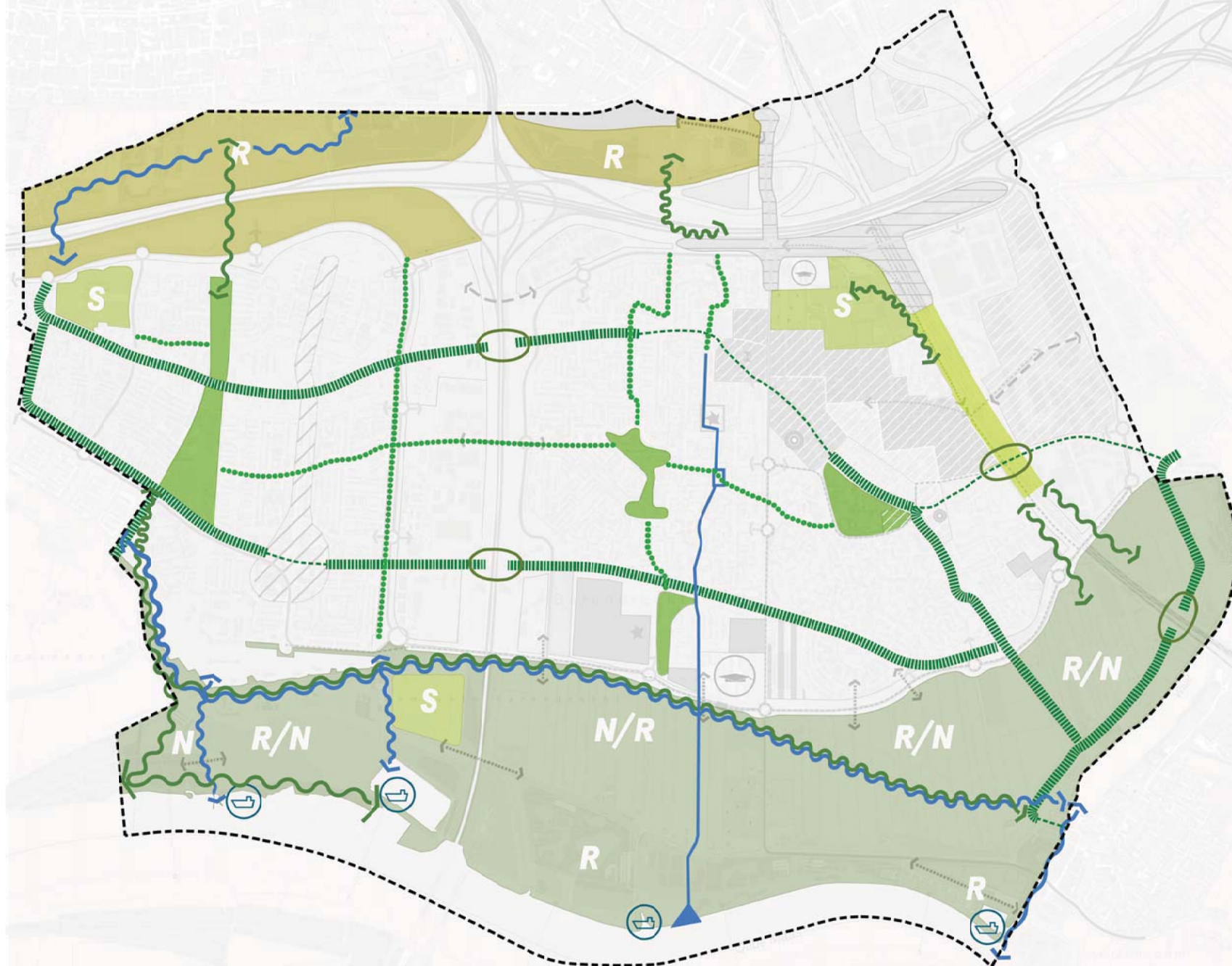
Door de A15 gedeeltelijk te overkluizen kan een daadwerkelijke groene verbinding tussen de twee parken worden gerealiseerd, die via het Riederpark een vervolg krijgt naar de Oude Maas. Zo ontstaat niet alleen een groene verbinding van regionale betekenis tussen het (Rotterdamse) Zuiderpark en de Oude Maas, maar wordt ook het Zuidelijk Randpark gevoelsmatig weer deel van de groenstructuur van Barendrecht

Het oostelijke deel van het Zuidelijk Randpark leent zich het beste voor intensievere vormen van recreatie en (individuele) niet georganiseerde sport, aangezien daar relatief veel ruimte beschikbaar is. In het oostelijke deel wordt daarnaast ruimte geboden aan de ontwikkeling van woningbouw (nabij Kooiwalbos). Belangrijk is om één samenhangende gebiedsvisie te ontwikkelen waarin de oost-westverbindingen worden verbeterd voor langzaamverkeer en waar recreatie en wonen samen gaan en elkaar kunnen versterken in plaats van een mogelijk conflict opleveren. Dit vraagt om een goede afbakening en zonering van de mogelijkheden voor meer intensieve, mogelijk overlast veroorzakende, vormen van recreatie die zonder nieuwe woningbouw juist heel goed in dit gebied zouden passen. Het uiteindelijk te behalen woonklimaat in dit al zeer geluidbelaste gebied is daarbij een belangrijk aandachtspunt, dat verder gaat dan het kunnen voldoen aan uiterste normen.

Structuurvisie Barendrecht

RECREATIE, GROEN EN WATER

- R herinrichting zuidelijk randpark
- R/N realisering "Zuidpark"
- S ontwikkeling sportparken
- versterking "groene" dijklinten
- versterking "stedelijke" dijklinten
- gat in dijkstructuur
- verbetering gebruiksmogelijkheden parken
- herinrichting entree park
- ontwikkeling groene/ecologische verbinding
- blauwe verbindingen
- ontwikkeling havens personenvervoer
- ▲ oude haven
- groene dooradering woongebieden

3.8.2. “Zuidpark”

Zuidpolder, Zuidrand, Polder Ziedewij en Koedoodzone

De structuurvisie zet in op herinrichting van de Zuidpolder, Polder Ziedewij en Koedoodzone om zo een gevarieerd aanbod aan extensieve recreatie en natuur te kunnen bieden. Zo ontstaat een aaneengesloten groengebied van Rhoon naar Ridderkerk/H.I.Ambacht. Het gebied vervult – ook in de toekomst – een belangrijke ecologische functie met de Kleine en Groote Duiker als dragend ecologisch verbindend element. Uitgangspunt is een geleidelijke transformatie van het agrarisch landschap en nog aanwezige kassen en bedrijven naar in het gebied passende recreatieve functies, die landschappelijk goed zijn ingepast. Daarbij zal, inspelend op de verschillende (landschappelijke) kenmerken van de polders en de buitendijkse gebieden, een samenstel van herkenbare deelgebieden met een eigen, gevarieerd aanbod aan recreatieve voorzieningen ontstaan.

Mogelijkheden voor rood voor groen resulteren in eerste instantie in een nieuw recreatief aanbod. Daarbij wordt ingezet op verplaatsing van bedrijven en kassen aan de Noldijk naar wel passende locaties (bijvoorbeeld Langeweg Zwijndrecht). Als al sprake is van compenserende woningbouw, dan dient dit in het bestaande lint van de Noldijk te gebeuren met behoud van daar aanwezige karakteristieken zoals kleinschaligheid, beeldbepalend groen, variatie en doorzichten.

Met een groene en recreatieve ontwikkeling van het deel van Polder Ziedewij ten noorden van het spoor wordt ook een verbinding gelegd tussen het nu wat geïsoleerd gelegen park op de spooroverkapping en de Wevershoek.

Onderzocht wordt hoe niet alleen door herinrichting, maar ook door het bieden van nevenfuncties of aan bestaande (agrarische) bedrijven de recreatieve- en belevingswaarde van het gebied kan worden vergroot. Daarbij speelt enerzijds de doelstelling van het realiseren van economisch en maatschappelijk draagvlak en werkgelegenheid. Anderzijds speelt de doelstelling van het realiseren van een aantrekkelijk gebied met een vooral groene uitstraling en bijpassende recreatieve mogelijkheden.

Nieuwe economische dragers zullen zeker van belang zijn om het gebied en vooral bestaande bebouwing tijdelijk of permanent in te passen. Hierbij is het van belang dat de toegevoegde waarde van de nieuwe functie voor de recreatieve beleving van het gebied kan worden afgewogen tegen de impact van bijvoor-

beeld bebouwing in het gebied. Dit vergt maatwerk. In elk geval zal nadrukkelijk moeten worden beoordeeld op:

- landschappelijke inpassing en betekenis (niet alleen afplanten maar juist versterking van het karakteristieke landschapspatroon);
- verkeerskundige aspecten (mobiliteit, parkeren, hinder, veiligheid);
- tijdelijkheid of flexibiliteit van de invulling.

Recreatieve knoop Koedoodzone

Het ontwikkelen van het gebied tussen de Oude Maas, de A29 en de Gaatkensplas tot recreatieve knoop en entree naar Park Buytenland en de Carnissegrienden is inzet van de structuurvisie. Daarnaast wordt ruimte geboden aan eventuele uitbreiding van sportpark De Doorbraak en P+R faciliteiten (waterbus, hoogwaardig openbaar vervoer, auto/parkeren en fietsverkeer). In de toekomst kan het tot recreatief attractiepunt omgebouwde bouwdok hierin een belangrijke plaats in gaan nemen.

Een aandachtspunt voor deze ontwikkeling is behoud van het groene beeld van het totale gebied, waarbij keuzes moeten worden gemaakt zodat de entreefunctie naar de natuur- en groengebieden niet een te zware druk legt op het bestaande karakter van het gebied. In elk geval zal het gebied ook in ecologische zin een betekenis moeten behouden met een verbindende ecologische zone langs de zuidzijde van de Gaatkensplas tussen de Carnissegrienden en de Zuidpolder.

Oevers Oude Maas/Waal

Langs de Oude Maas zijn intensievere vormen van recreatie mogelijk. Uitbreiding en kwaliteitsverbetering van bestaande voorzieningen (jachthaven, sauna, horeca etc.) maar ook nieuwe passende functies zijn hier uitgangspunt. Daarnaast wordt ingezet op het verder verbeteren van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de oevers.

Langs de Waal is juist extensieve recreatie in combinatie met zeer aantrekkelijk groen wonen uitgangspunt. Aanleg van een recreatieve route, direct langs de oever, zal vooral in combinatie met herontwikkeling van bedrijvenlocaties kunnen worden gerealiseerd.

Ruimte om samen te sporten

Ontwikkeling havens voor personenvervoer

Openbaar vervoer over water is wenselijk en verbetert de bereikbaarheid van en naar de Drechtsteden en Rotterdam. Kansrijke haltes zijn de jachthaven, de oude spoorbrug en Koedood/Carnissehaven (mogelijk in combinatie met opstapfuncties naar Park Buytenland).

Recreatieve routes en bestaande wegen

Bij de realisering van het Zuidpark is een zorgvuldige afweging noodzakelijk tussen het optimaal benutten van bestaande wegen voor recreatief verkeer, o.a. fietsers, en de noodzaak om bestaande (doorgaande) reguliere autoroutes in stand te houden. Een voorbeeld hiervan zijn de diverse routes tussen Barendrecht en Heerjansdam. Deze verbindingen voeren deels over smalle dijken, zoals de Ziedewijdsse Dijk en de Noldijk, die juist ook fietsroutes zijn. De meer gewenste autoverbinding via de Achterzeedijk en de 3e Barendrechtseweg, vormt echter ook een barrière in het recreatief gebied. Bij de uitwerking van de plannen voor het “Zuidpark” dient hier nadrukkelijk aandacht voor te zijn. Heldere haalbare keuzes of alternatieven moeten daarvan het resultaat zijn.

3.8.3. Realisatie Blauwe Verbinding

De Blauwe Verbinding verbindt de Oude Maas via de Gaatkensplas, het Riederpark en het Zuidelijk Randpark met het Zuiderpark in Rotterdam. Naast de ecologische functie (natuurlijke groene oevers) zet Barendrecht in op een combinatie van recreatief gebruik en de verbinding. De Blauwe Verbinding vormt een belangrijke randvoorwaarde in de ontwerpogave van het Zuidelijk Randpark en het “Zuidpark”. Een extra verbinding met de Oude Maas via het bouwdok wordt voor de langere termijn gereserveerd.

3.8.4. Herstel en versterking cultuurhistorische dijken/linten

De cultuurhistorische dijken(linten) zijn belangrijke en waardevolle dragers van de ruimtestructuur en identiteit van Barendrecht. Dit moet zo blijven en daar waar nodig worden hersteld of versterkt. Vooral bij het oude en nieuwe centrum, Gouwe/Driesprong, de A29 en de spoortunnel is sprake van een onderbreking in de karakteristiek structuur. Hier ontbreekt ook regelmatig (tijdelijk) het groene- of juist bebouwingsbeeld. Op deze plekken wordt het historische beeld hersteld. Daarnaast wordt de dijk optimaal benut als langzaamverkeersverbinding. Herstel

en versterking vindt bij voorkeur plaats in samenhang met aangrenzende ontwikkelingen op of langs de dijk.

3.8.5. Versterking Oude Haven

Herstel en versterking van de Oude Haven als herkenbaar cultuurhistorisch en ecologisch verbindend waterelement is het uitgangspunt. Bij herontwikkeling van locaties langs de Oude Haven is dit kaderstellend, bijvoorbeeld bij het historische centrum en wijkcentrum Paddewei.

3.8.6. Verbetering recreatief gebruik stedelijk groen

Verbetering van de belevingswaarde en (verbreding van) het recreatieve gebruik van de verschillende groenvoorzieningen (parken, dijken, speeltuinen en speelplekken) is een voortdurend uitgangspunt. Overigens is veelal al sprake van een (ook) op gebruikswaarde voor diverse doelgroepen gebaseerde inrichting. Daarnaast wordt ingezet op het versterken van de binnenstedelijke groenblauwe structuur door groengebieden – waar mogelijk – met elkaar te verbinden (zie ook hiervoor onder “Natuur in de buurt”).

3.8.7. Versterking recreatieve en groene functie sportparken De Bongerd

De Bongerd en de naastgelegen begraafplaats hebben een belangrijke functie als groene long in het stedelijke gebied en als groene schakel naar het Zuidelijk Randpark. Sportpark De Bongerd voorziet daarnaast voor een groot deel in de Barendrechtse behoefte naar sportvoorzieningen. Behoud en versterking van het groene, recreatieve karakter en de zichtbaarheid van De Bongerd is het uitgangspunt. Door de combinatie van verschillende functies op en nabij het sportpark ontstaat een soort MFA met een duidelijke groene signatuur.

De Doorbraak en Smitshoek

De sportparken De Doorbraak en Smitshoek vervullen een belangrijke recreatieve functie. Behoud van deze functies is het uitgangspunt. Uitbreiding van de sportfunctie is met name mogelijk aansluitend op sportpark De Doorbraak. Beide sportparken kunnen ook meer het karakter van een groene MFA krijgen door (uitbreiding van) het multifunctionele gebruik van de accommodaties. Veilige bereikbaarheid en voldoende parkeervoorzieningen zijn belangrijke aandachtspunten bij de sportparken.

3.8.8. Overige projecten ten gunste van doelstellingen recreatie, groen en water

Naast de bovengenoemde projecten dragen de volgende projecten bij aan de groen-blauwe en recreatieve doelstellingen:

- waterbergingstekort tegengaan in bestaand stedelijk gebied, o.a. in Noord, zie 3.5.1;
- vergroten van de ecologische waarde van gebieden en groenstroken door specifiek beheer;
- realisering van de klimaatbuffer in het “Zuidpark” met verbindende doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, recreatie, ecologie en water;
- verbetering van de bereikbaarheid van het “Zuidpark” door verbetering openbaar vervoer bereikbaarheid, zie 3.9.1;
- verbetering van de oversteekbaarheid van de Kilweg/Leedeweg ten behoeve van het “Zuidpark” als uitloopgebied, zie 3.8.2;
- versterking van het horeca-aanbod (vooral in het centrum, “Zuidpark” en Zuidelijk Randpark).

Recreatie en groen zijn onlosmakelijk verbonden met het suburbane leefklimaat van Barendrecht. Koppeling aan duurzaamheid, watermanagement, ecologische doelstellingen en regionale ambities geeft de meerwaarde die opweegt tegen benodigde hoge investeringen. Door de realisering van nieuwe recreatiegebieden wordt samen met al bestaande gebieden en groenstructuren binnen het stedelijk gebied een raamwerk gemaakt van zowel lokale als regionale betekenis. Dit raamwerk vormt een uitstekende basis voor natuur in de woonomgeving, (recreatieve) routevorming en waterbeheer.

3.9 Mobiliteit

Beperking van het autoverkeer is het uitgangspunt in het streven naar een duurzame verbetering van het leefklimaat en de bereikbaarheid. Hierbij wordt maximaal ingezet op openbaar vervoer, de aanleg van complete, logische, veilige en comfortabele langzaamverkeersroutes, het realiseren van een duurzaam veilig verkeerssysteem en het stimuleren van particuliere vormen van collectief openbaar vervoer. Daarbij staat voorop dat de afstanden binnen Barendrecht het

Ruimte om in te fietsen en recreëren

rechtvaardigen om de fiets een bepalende rol te laten spelen. Het is daarbij omwille van veiligheid van belang om zoveel mogelijk scheiding van fiets- en voetgangersroutes te realiseren,

Om langzaamverkeersroutes meer te laten zijn dan een veilige (rij)loper zal bij het ontwerp daarvan de mogelijke inzet van (omgevings)kunst worden meegenomen. Dit geldt vooral voor routes die een herkenbare verbindende functie hebben zoals de route tussen het station en het centrum.

Het terugdringen van milieuhinder van snelwegen en spoor is daarnaast een belangrijke doelstelling in het streven naar verbetering van de woon- en leefomgeving. Verder wordt de doorstroming van de hoofdinfrastructuur verbeterd. In het streven naar een betere bereikbaarheid wordt uitbreiding van de bestaande rijkswegen, het opwaarderen van de Brienenoordcorridor en aanleg van de A4-Zuid ondersteund.

3.9.1. Openbaar vervoer Barendrecht-Centrum – Barendrecht-Carnisselande

Het verbinden van de Carnisselandelijn het Centrum en het NS station is wenselijk. Mogelijke tracés lopen langs de Kilweg, Leedeweg of juist via de 3e Barendrechtseweg en de Buitenlandsebaan. Dit zal ook afhankelijk zijn van het soort openbaar vervoer. Dit levert niet alleen verbetering op van de bereikbaarheid van het centrum en station Barendrecht vanuit Carnisselande en bijvoorbeeld vanaf de Campus, maar maakt ook het (regionale) “Zuidpark” voor recreanten beter bereikbaar met openbaar vervoer. Studie moet uitwijzen of voldoende vervoerswaarde voor een hoogwaardige vervoerswijze kan worden gerealiseerd. Daarbij zou ook een mogelijke doortrekking van hoogwaardig openbaarvervoer naar Nieuw-Reijerwaard/Ridderkerk kunnen worden betrokken.

3.9.2. Verdiepte ligging A29

Het streven is gericht op het verbeteren van het woon- en leefklimaat in de gebieden langs de A29. In afwijking van de ESV stelt deze structuurvisie een verdiepte ligging van de A29 voor. Hierdoor wordt de milieuhinder (geur en geluid) tegengegaan en is het mogelijk om de cultuurhistorische dijkstructuur door te trekken, waardoor Barendrecht-Centrum en Carnisselande ruimtelijk worden verbonden.

Een verdiepte ligging van de rijksweg vraagt echter om een creatieve oplossing voor de passage met de Middeldijk.

3.9.3. Verbetering doorstroming en oversteekbaarheid randwegen

Op de randwegen van Barendrecht wordt ingezet op verbetering van de doorstroming om zo de bereikbaarheid te vergroten. Onderzoek naar optimalisatie van de randwegen – eventueel in combinatie met aanpassing van op- en afritten van de rijkswegen – zal uitsluitsel geven over nut en noodzaak en de benodigde maatregelen. Daarnaast wordt ingezet op verdere verbetering van veilige langzaamverkeersverbindingen over de Kilweg en Leedeweg naar het uitloopgebied de Zuidpolder.

Uitgangspunt ten aanzien van de ontwikkeling van Bedrijventerrein Nieuw-Reijerwaard is dat door deze ontwikkeling geen congestie mag ontstaan op de nabijgelegen randweg (Veren Ambachtseweg en Tuindersweg) en de IJsselmondse Knoop.

3.9.4. Verbinding Barendrecht-Centrum met Carnisselande

De structuurvisie houdt rekening met een extra verbinding voor autoverkeer onder de A29 om de interne bereikbaarheid van Barendrecht te verbeteren (zie ook Mobiel Barendrecht). Indien blijkt dat een extra verbinding nodig is, dan zijn er twee opties om deze te realiseren. Eén direct ten zuiden van het Vaanplein en één ter hoogte van de Harmonielaan (huidige bussluis). Bij ontwikkeling van de braakliggende kavel aan de Carnissebaan-Harmonielaan moet hiermee rekening worden gehouden. Opwaardering van de Harmonielaan voor autoverkeer in combinatie met een veilige fietsverbinding moet mogelijk blijven.

3.9.5. Overige projecten ten gunste van doelstellingen mobiliteit

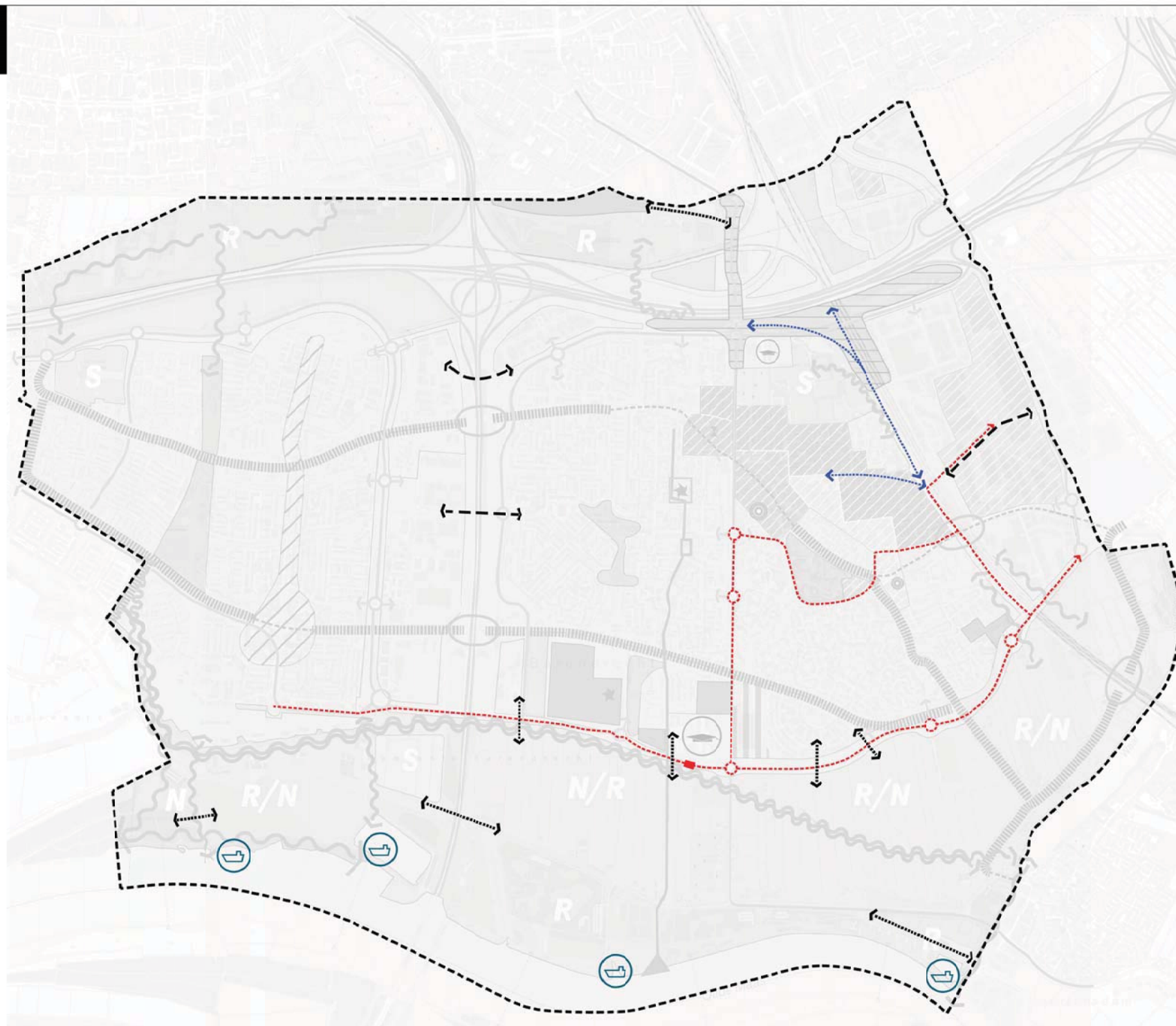
Naast de bovengenoemde projecten dragen ook de volgende projecten bij aan de mobiliteitsdoelstellingen:

- realisering van een compleet fijnmazig netwerk van langzaamverkeersverbindingen door bestaand stedelijk gebied, door diverse aanvullingen op de bestaande structuur. Zoals: verbetering langzaamverkeersroutes station – centrum (zie 3.5.1) en station – Bongerd/Zuidelijk Randpark (zie 3.6.2);
- aanleg fietssnelweg F16 (Dordrecht-Rotterdam) inclusief aantakkingen aan bestaand netwerk;
- extra aandacht voor bereikbaarheid van sportparken voor langzaamverkeer en openbaar vervoer;
- uitbreiding en versterking van recreatieve routes, o.a. in het Zuidpark (zie 3.8.2);

Structuurvisie Barendrecht

MOBILITEIT

- nieuwe langzaam-verkeersverbindingen
- nieuwe autoverbindingen
- mogelijke tracés
hoogwaardig openbaar vervoer
- verbindingen station centrum/
station de Bongerd
- ontwikkeling havens personenvervoer

- verbeteren van de bereikbaarheid van de Carnissegrienden en Park Buytenland, zie 3.8.2;
- ontwikkeling van havens voor personenvervoer, zie 3.8.2;
- aanleg van de Spoorlaan, zie 3.6.1;
- stimuleren van particuliere vormen van openbaar vervoer naar werk- en voorzieningenlocaties.

De bereikbaarheid van Barendrecht is goed, maar kan beter. Zowel het in het openbaar vervoer als in het langzaamverkeersnetwerk zullen “missing links” worden aangepakt en barrières worden geslecht. De fiets is leidend op de schaal van Barendrecht. Het projectenprogramma voorziet hierin. Een beperkt aantal aanpassingen in de lokale autoverkeersstructuur zullen de bereikbaarheid (doorstroming) bevorderen. Hier liggen de opgaven echter vooral op het regionale en landelijke wegennet.

3.10 Duurzaamheid & energie

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling

Barendrecht kiest voor een duurzame toekomst, waarbij economische, ecologische en sociale belangen met elkaar in evenwicht zijn. Keuzes die we nu maken mogen daarbij niet ten koste gaan van de mogelijkheden voor welvaart van toekomstige generaties. Dit houdt onder andere in dat er weloverwogen moet worden omgesprongen met de schaarse ruimte en hulpbronnen. Uitgangspunten waar Barendrecht maximaal op inzet in het streven naar een duurzame toekomst zijn:

- het creëren van een aangename en aantrekkelijke woon- en leefomgeving;
- een schone bodem, lucht en water;
- klimaatbestendigheid;
- duurzame energie;
- ‘sense of place’ (gebiedseigen ruimtelijke ontwerpen);
- het koppelen van publieke en private investeringen voor een hoger maatschappelijk rendement.

Om deze duurzame uitgangspunten te verwezenlijken zet Barendrecht in op duurzame ruimtelijke ontwikkeling, door:

- toekomstgericht te bouwen (levensloopbestendig, vraaggericht en passende voorzieningen voor nu en in de toekomst);
- intensief en meervoudig ruimtegebruik te stimuleren in een gemeente waar de ontwikkelingsruimte schaars is;
- samen te werken aan en te investeren in versterking van de woon- en leefomgeving. Barendrecht zet dan ook in op een optimale samenwerking met bewoners, eigenaren, investeerders en andere betrokken partijen;
- ruimtelijke en cultuurhistorische waarden en identiteitsdragers als leidende ontwerpprincipes te hanteren;
- de groen- en waterstructuur te versterken ter verbetering van recreatiemogelijkheden, ecologie en het kunnen opvangen van effecten van klimaatverandering (klimaatbuffer);
- het stimuleren van openbaar vervoer en langzaamverkeer om (auto) verkeersbewegingen, geluidhinder en uitstoot ten gevolge van verkeer tegen te gaan;
- samen met partijen te komen tot energiebesparing door het stimuleren van maatregelen daartoe in bestaande situaties en het integreren daarvan in (herinrichtings)opgaven;
- energiebesparing door energie-uitwisseling (gebruik de restwarmte van je burens);
- kansen te benutten voor het opwekken van duurzame energie; Barendrecht als duurzame energiecentrale;
- bij nieuwe ontwikkelingen bevorderen dat de oriëntatie van bedrijfsgebouwen zodanig geschiedt, dat deze voor zonne-energie zo gunstig mogelijk ligt.

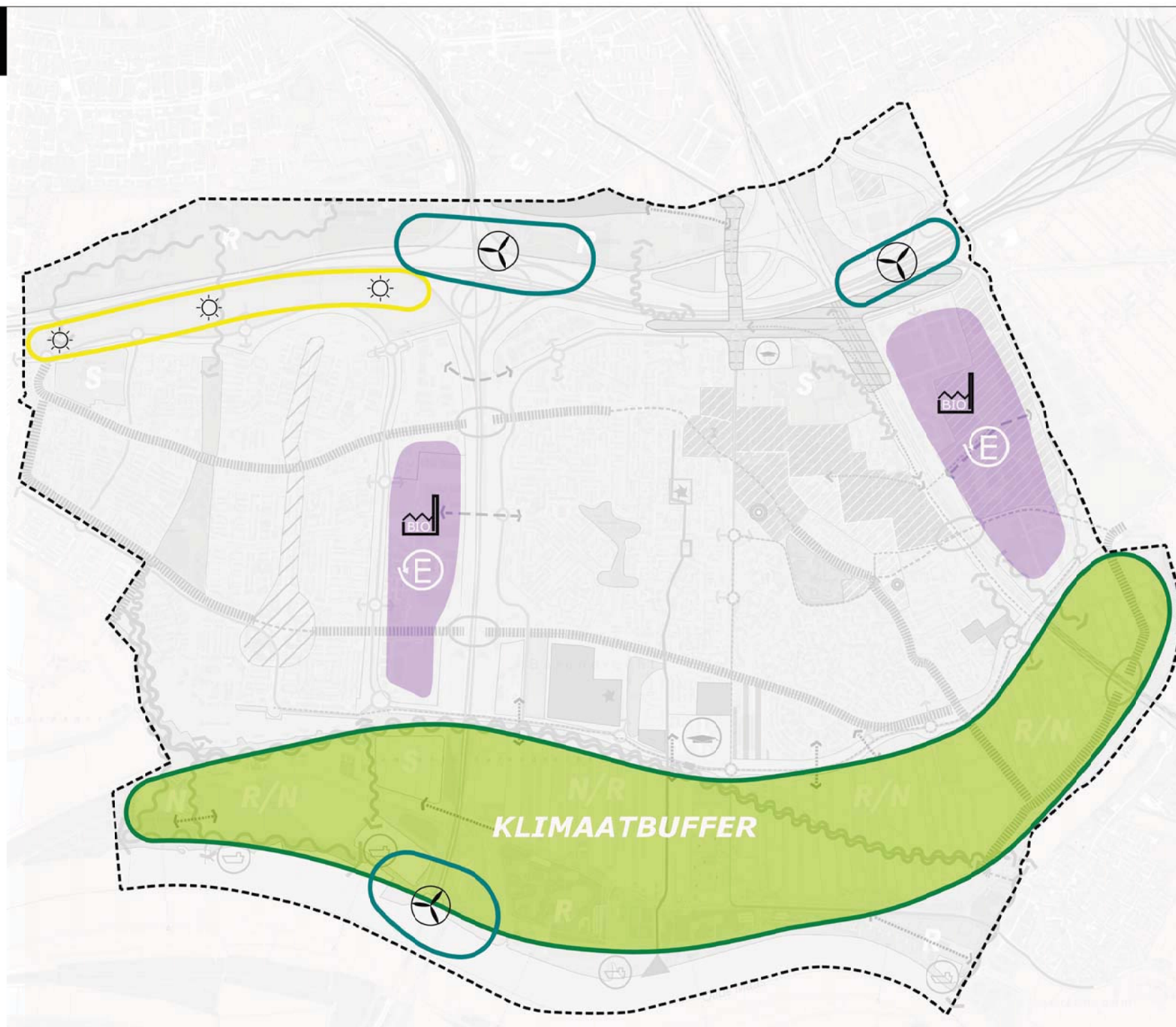
Schone energie

Barendrecht wil in 2030 een CO₂ neutrale gemeente zijn door het energieverbruik significant af te laten nemen. De energie die gebruikt wordt moet groen zijn. Om dit te bereiken zet Barendrecht in op het opwekken van groene energie door een combinatie van verschillende duurzame energiebronnen. Aangezien het opwekken van duurzame energie in sterke mate aan innovatie onderhevig is, zijn alle vormen van duurzame opwekking in beginsel mogelijk. Vooralsnog lijken windenergie, zonne-energie, geothermie (aardwarmte en warmte-koudeopslag (WKO)) en biovergisting kansrijk. Door nader onderzoek naar vorm en locatie van duurzame energiebronnen moet de technische, financiële en milieukundige

Structuurvisie Barendrecht

DUURZAAMHEID

- klimaatbuffer
- zoeklocaties windmolens
- energieuitwisseling
- zoeklocatie biovergister
- zoeklocatie zonne-energie

Ruimte voor recreatie; bijvoorbeeld in de klimaatbuffer (Carnissergrienden)

haalbaarheid worden aangetoond. Het realiseren van duurzame energie kan de gemeente niet alleen, maar zal gezamenlijk met de regio en marktpartijen plaatsvinden.

Projecten/locaties

Interessante locaties voor duurzame energieopwekking en energie-uitwisseling zijn:

- de zone langs de A15 ten noorden van het Vaanplein, langs de A15 bij Bedrijventerrein Oost en nabij de tunnelmond van de A29 voor windenergie;
- de zuidzijde van de geluidswal tussen de A15 en Carnisselande voor zonne-energie;
- (her)ontwikkelingslocaties voor onder andere zonne-energie en warmte-koude-opslag (WKO);
- multifunctionele locaties en bedrijventerreinen voor energie-uitwisseling veelal in combinatie met WKO.

Het “Zuidpark” biedt uitstekende mogelijkheden voor het realiseren van een klimaatbuffer van betekenis. Door de combinatie met recreatie- en natuurontwikkeling ligt hier een bijna vanzelfsprekende opgave.

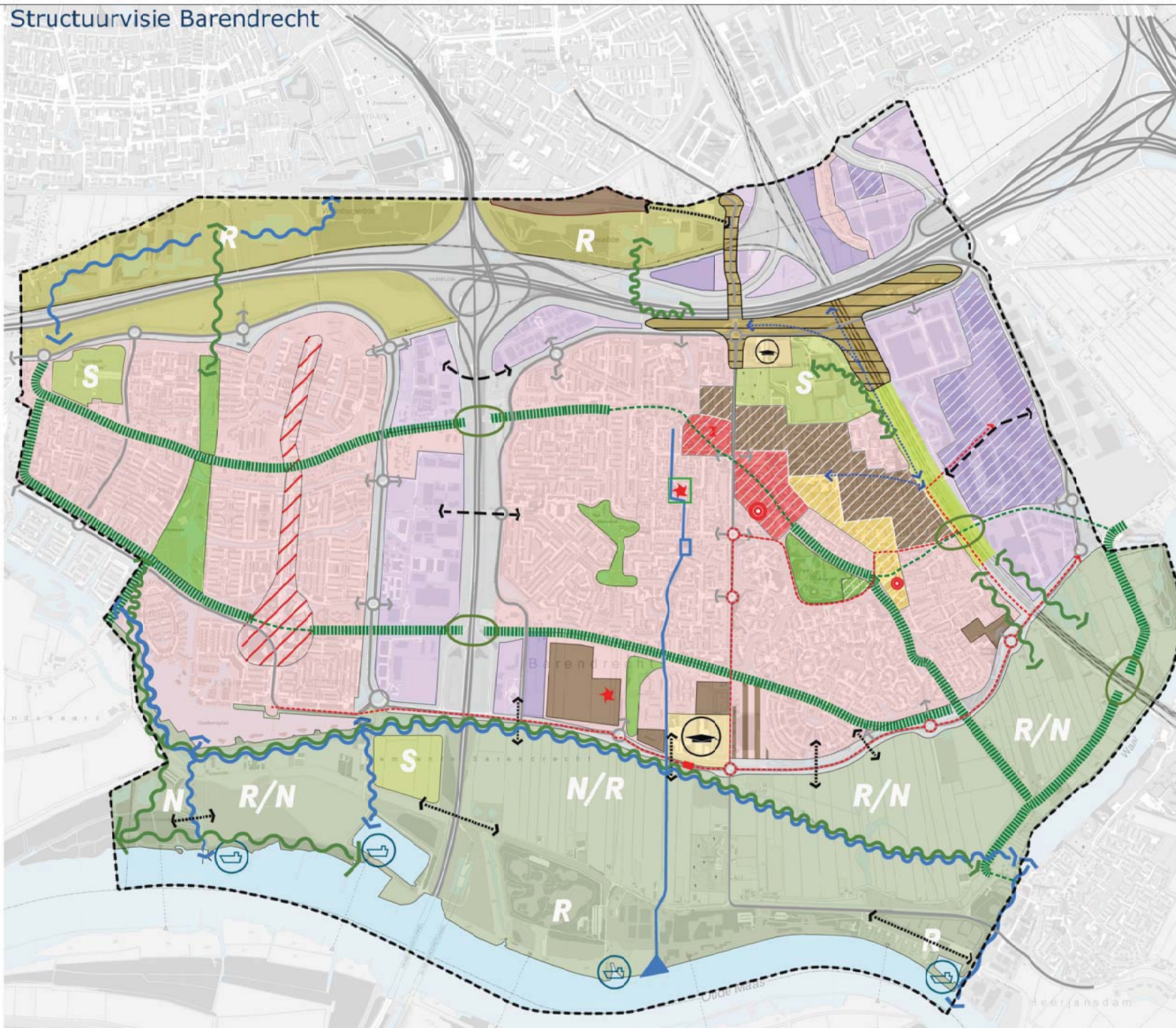
Vestiging van een eventuele biovergister past het beste op één van de goed ontsloten grootschalige bedrijventerreinen.

De basis voor een duurzame en CO2 neutrale toekomst voor Barendrecht ligt in de keuze voor uitbreiding van het “rode” programma binnen bestaand bebouwd gebied en realisering van een aaneengesloten groene omgeving. Barendrecht zal duurzaam ontwikkelen en ondernemen stimuleren en waar mogelijk voorschrijven in alle relevante planfasen. Barendrecht geeft zelf het goede voorbeeld, bijvoorbeeld door het realiseren van toekomstgerichte multifunctionele accommodaties en door het actief inzetten op duurzame energieopwekking.

LEGENDA

- woongebied ontwikkeling/herstructurering
- afronding woongebied
- centrum ontwikkeling & herstructurering/intensivering werken & voorzieningen
- bedrijven ontwikkeling/herstructurering
- voorzieningszone/herstructurering
- ontwikkeling nieuw entreegebied
- nieuwe langzaam-verkeersverbindingen
- nieuwe auto verbindingen
- realisering "Zuidpark"
- ontwikkeling sportparken
- herinrichting zuidelijk randpark
- versterking "groene" dijklinten
- versterking "stedelijke" dijklinten
- gat in dijkstructuur
- verbetering gebruiksmogelijkheden parken
- herinrichting entree park
- ontwikkeling groene/ecologische verbinding
- blauwe verbindingen
- omleggen verbinding Barendrecht-Heerjansdam
- mogelijke tracés hoogwaardig openbaar vervoer
- verbindingen station centrum/station de Bongerd
- ontwikkeling havens personenvervoer
- multifunctioneel gebouw
- versterking historisch centrum
- versterking hoofd-/wijkwinkelcentrum
- ontwikkeling voortgezet onderwijscluster
- oude haven

Structuurvisie Barendrecht

3.11 Visie overzicht en uitvoeringsprogramma

Barendrecht staat voor een bijzondere uitdaging. Een uitdaging met vele gezichten, maar ook met een samenhangende missie; de investering in ontmoeting.

De structuurvisiekaart en het uitvoeringsprogramma op de volgende pagina's geven hiervan een overzicht.

Daarbij gelden drie belangrijk uitgangspunten;

- het programma is niet limitatief. Er is ruimte voor voorschrijdend inzicht en nieuwe behoeften;
- onzeker is of alle projecten de eindstreep zullen halen. De visie vertolkt wel onze ambitie;
- uitvoering kan alleen door een gezamenlijke inspanning.

De toekomst, zeker de verre toekomst, is onzeker. Door heldere keuzes en een samenhangend uitvoeringsprogramma zijn de Barendrechtse ambities op diverse werkelden echter duidelijk. Voor een overzicht daarvan zijn de cursieve delen uit de vorige paragrafen hieronder eerst nogmaals samengebracht.

1) Barendrecht wil zich profileren als een duurzame gemeente aan de zuidkant van de stadsregio. Goede bereikbaarheid en verbindingen maken dat Barendrecht een verbindende schakel is. Dat geldt zeker voor de groene recreatieve randen, die van regionale betekenis zijn. Uitbouw van het aantrekkelijke suburbane leefmilieu van Barendrecht vormt uitgangspunt voor ingrepen in de bestaande structuur. Barendrecht gaat deze kwaliteiten ook meer zichtbaar maken bij de entrees van de gemeente.

2) Wonen in Barendrecht staat voor kwaliteit, veiligheid en een groene omgeving. Nu het accent verschuift van uitleg naar herstructurering en van vooral grondgebonden woningen naar meer gestapeld wonen zal dit anders, maar onverminderd, moeten worden ingevuld. Door een mix van projecten met heel verschillende uitgangspunten en mogelijkheden zal Barendrecht inspelen op veranderende woonwensen. Uitgangspunt daarbij is het realiseren van levensloopbestendige woningen en van flexibele combinaties van wonen met voorzieningen en/of (nieuwe) economie.

3) Barendrecht heeft een traditie als werkende gemeente met een gezonde economie en een uitstekend ondernemersklimaat. Veel ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen is er niet. Door herstructurering en door het zoeken naar slimme combinaties tussen wonen, werken en (recreatieve)voorzieningen zal de werkgelegenheid toch kunnen blijven groeien. Het projectenprogramma is daarom

breed opgezet. Daarbij zal ook worden ingespeeld op de relatief goede bereikbaarheid van Barendrecht met het openbaar vervoer. Tenslotte zal ook Barendrecht profiteren van nieuwe werkgelegenheidslocaties in de regio.

4) Barendrecht is de afgelopen decennia hard gegroeid. Bewoners kunnen al terecht in een groot aantal voorzieningen. Door de snelle groei en de demografische ontwikkeling is op een aantal vlakken wel een update noodzakelijk. Het uitvoeringsprogramma voorziet hierin met als doel een passend en compleet aanbod dat deels ook gemeentete overstijgend is. Een aantrekkelijk pakket, niet alleen voor nu, maar door de keuze voor flexibiliteit en multifunctionaliteit ook geschikt (te maken) voor de lange termijn.

5) Recreatie en groen zijn onlosmakelijk verbonden met het suburbane leefklimaat van Barendrecht. Koppeling aan duurzaamheid, watermanagement, ecologische doelstellingen en regionale ambities geeft de meerwaarde die opweegt tegen benodigde hoge investeringen. Door de realisering van nieuwe recreatiegebieden wordt samen met al bestaande gebieden en groenstructuren binnen het stedelijk gebied een raamwerk gemaakt van zowel lokale als regionale betekenis. Dit raamwerk vormt een uitstekende basis voor natuur in de woonomgeving, (recreatieve) routevorming en waterbeheer.

6) De bereikbaarheid van Barendrecht is goed, maar kan beter. Zowel het in het openbaar vervoer als in het langzaamverkeersnetwerk zullen "missing links" worden aangepakt en barrières worden geslecht. De fiets is leidend op de schaal van Barendrecht. Het projectenprogramma voorziet hierin. Een beperkt aantal aanpassingen in de lokale autoverkeersstructuur zullen de bereikbaarheid (doorstroming) bevorderen. Hier liggen de opgaven echter vooral op het regionale en landelijke wegennet.

7) De basis voor een duurzame en CO2 neutrale toekomst voor Barendrecht ligt in de keuze voor uitbreiding van het "rode" programma binnen bestaand bebouwd gebied en realisering van een aaneengesloten groene omgeving. Barendrecht zal duurzaam ontwikkelen en ondernemen stimuleren en waar mogelijk voorschrijven in alle relevante planfasen. Barendrecht geeft zelf het goede voorbeeld, bijvoorbeeld door het realiseren van toekomstgerichte multifunctionele accommodaties en door het actief inzetten op duurzame energieopwekking.

Tabel 3.1 Uitvoeringsprogramma structuurvisie Barendrecht

	Naam	Functie					Partijen	Relatie met project	Fasering		
		<i>Wonen</i> Toevoeging in aantal	<i>Economie</i> Bruto toevoeging in ha	<i>Voorzieningen</i> Toevoeging in m²		<i>Recreatie, groen & water</i> Bruto toevoeging in ha			<i>Tot 2015</i>	<i>2015-2025</i>	<i>Na 2025</i>
				Maatschappelijk	Commercieel						
1	Herstructurering Noord (80 (deellocatie 8 en 9 centrum)+ 110 Vlinderslag)	190 +?	+	1.200	+	+	Gemeente/ Patrimonium	12,10,30	X	X	X
2	Herstructurering Zeeheldenwijk	0					Patrimonium	13		X	
3	Herontwikkeling Ziedewij (schatting)	40					Gemeente	28	X		
4	Herontwikkeling De Botter (schatting)	50		500			Gemeente			X	
5	Ter Leede West	200					Gemeente/markt		x		
6	Kooiwalweg (schatting)	50-100					Gemeente/markt	19, 30, 32		X	X
7	Lagewei-Vrouwenpolder (schatting mfa vp)	730	*	2.500			Gemeente/markt	11,17	X	X	
8	Carnisselande en inbreidingslocaties BC (schatting)	150		+	+		Gemeente(OMMIJ) markt		X	X	
9	Herstructurering BT-Oost		+		+		Gemeente/ bedrijven	10, 30, 34	X		
10	Entree Barendrecht Noord-Oost (Maakt deels ook onderdeel uit van herstructurering BT-Oost)		+	+	+		Gemeente/markt	9,30	X	X	X
11	Uitbreiding bedrijventerreinen Middelweg (2) + 1° Barendrechtseweg (4) + Dordsestraatweg (8)		14				Gemeente/markt	7	X		
12	Centrumontwikkeling (uitgaande van raadsbesluit, zonder locatie Borgstede en postkantoor/Maasstraat (locatie 8 en 9))	130			7.400		Gemeente/markt	1,14	X	X	
13	Kwaliteitsverbetering historisch centrum				+	+	Gemeente/markt	23	X	X	X
14	Binnenlandse Baan/ Buitenlandse Baan (raadsbesluit centrum (Borgstede) en schatting t.a.v. Kruidentuin en Driesprong/Gouwe)	200-300	+	2000 + herstr.	0	+	Gemeente/markt	1,12, 22	X	X	X
15	Doorontwikkeling Avenue Carnisse, Avenue Carré, Middeldijkerplein c.s.		+	+	+				X	X	X

	Naam	Functie					Partijen	Relatie met project	Fasering		
		<i>Wonen</i> Toevoeging in aantal	<i>Economie</i> Bruto toevoeging in ha	<i>Voorzieningen</i> Toevoeging in m²		<i>Recreatie, groen & water</i> Bruto toevoeging in ha			<i>Tot 2015</i>	<i>2015- 2025</i>	<i>Na 2025</i>
16	Wijkcentrum Paddewei (schatting wonen en herstr. voorzieningen)	25		+	+	+	Gemeente/markt			X	
17	LOC de Bongerd en Campus Lagewei			*			Gemeente	7, 10	X		
18	Uitbreiding grootschalige detailhandel				2.800		Markt		X		
19	Zuidelijk Randpark/overkluizing A15					+	Gemeente/NRIJ/ waterschap	6, 21, 30, 32	X	X	X
20	“Zuidpark”: Polder Ziedewij (40+15), div. werkterreinen RWS en Bouwdok (15) + oppervlak dat nog omgezet wordt in Zuidpolder (pm)					Circa 200	Gemeente/Stads- regio/NRIJ/Prov.	21, 23, 28, 29, 30, 32	X	X	X
21	Blauwe verbinding					+	NRIJ/waterschap	19, 20	X		
22	Beeldversterking dijklinten					+	Gemeente/privaat	14, 15	X	X	X
23	Beeldversterking Oude Haven					+	Gemeente	16, 20	X	X	X
24	Optimalisering recreatief gebruik parken						Gemeente		X	X	X
25	Versterking recreatieve functie sportparken					+	Gemeente	1, 10, 20,	X	X	X
26	OV Barendrecht Centrum - Barendrecht Carnisselande						Gemeente/Stads- regio/RET	1, 5, 7, 17, 20, 28		X	X
27	Verdiepte ligging A29						Gemeente/Stads- regio/RWS	20, 22, 29, 36			X
28	Oversteekbaarheid randwegen					+	Gemeente	5, 7, 20, 30	X		
29	Verkeersverbinding randwegen Barendrecht Centrum –Barendrecht Carnisselande						Gemeente	27, 28	X	X	
30	Aanvulling langzaamverkeersverbindingen						Gemeente	10, 22, 28	X	X	X
31	Fietssnelweg F16						Stadsregio		X	X	
32	Recreatieve routes (veelal binnen recreatiegebieden)					+	Gemeente/Stads- regio/NRIJ	20, 28, 30	X	X	
33	Ontwikkeling havens voor personenvervoer						Gemeente/Stads- regio/vervoerder	20		X	X

	Naam	Functie					Partijen	Relatie met project	Fasering		
		<i>Wonen</i> Toevoeging in aantal	<i>Economie</i> Bruto toevoeging in ha	<i>Voorzieningen</i> Toevoeging in m²		<i>Recreatie, groen & water</i> Bruto toevoeging in ha			<i>Tot 2015</i>	<i>2015- 2025</i>	<i>Na 2025</i>
34	Aanleg Spoorlaan						Gemeente/ bedrijven	9	X		
35	Particuliere vormen van collectief ver- voer						Gemeente/ ondernemers	9, 11			
36	Duurzame energiebronnen						Gemeente/ontwik- kelaars/energie- producenten	Vele (bouw) projecten, 20, 27			
	<i>totaal</i>	<i>>1765- 1915</i>	<i>>14 ha</i>	<i>>6.200 m²</i>	<i>10.200 m²</i>	<i>Circa 200 ha</i>					

* Opgenomen in andere lopende projecten.

+ Effecten van het project dragen bij aan gestelde doelstellingen van de structuurvisie, oppervlakten/aantallen zijn (nog) niet bekend of er is alleen sprake van herstructure-
ring (geen toevoeging oppervlak).

“Markt” staat voor marktpartijen waaronder bijvoorbeeld ook ondernemers en woningbouwcorporaties.

4. Uitvoerbaarheid

De structuurvisie is een beleidsdocument dat aanknopingspunten biedt voor het al of niet toestaan van bepaalde functies op daarvoor aangewezen plekken, maar is ook een beleidsdocument dat wil stimuleren dat nieuwe ontwikkelingen gerealiseerd worden.

Voor een aanzienlijk deel van het gemeentelijke grondgebied betekent dit (actief) beheer, zonder dat sprake is van ontwikkelingsprojecten. Voor onderdelen van het grondgebied voorziet de structuurvisie in nieuwe ontwikkelingen. De meest uitgesproken voorbeelden daarvan zijn de woningbouwlocaties, herstructureeringsgebieden, centrumontwikkeling, groene/recreatieve gebieden, bedrijventerreinen en infrastructurele ingrepen.

Dit hoofdstuk geeft aan hoe de visie in de uitvoering gestalte kan krijgen. Voor zover daarvan sprake is, wordt inzicht gegeven in de onderlinge afhankelijkheid van op te pakken projecten die geld kosten (maatregelen) en projecten die mogelijk een bijdrage kunnen leveren aan de totstandkoming van deze maatregelen (exploitatiegebieden).

4.1 Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak

Draagvlak binnen de gemeentelijke organisatie en bij burgers, overlegpartners, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven, is een belangrijke succesfactor. De gemeente kan alle ambities immers niet alleen waarmaken.

Communicatie vindt op enkele gerichte momenten plaats. Daarnaast is blijvende aandacht voor interne en externe informatieverstrekking.

In het voortraject hebben een breed samengestelde projectgroep, de stuurgroep, het college en de raad(scommissie) input geleverd voor de visie.

Na behandeling van de voorontwerpstructuurvisie in het college en de raad is deze vrijgegeven voor inspraak en overleg. De resultaten hiervan zijn betrokken bij de behandeling van de ontwerpstructuurvisie. Hierna volgde de formele tervisielegging en vervolgens de vaststelling.

4.2 Samenwerking

De ontwikkeling van Barendrecht krijgt gestalte door samenwerking tussen private en publieke partijen. Om de regie te houden vraagt dit per project om een ontwikkelingsstrategie. In een vroegtijdig stadium worden op basis van deze structuurvisie de kaders voor een project vastgesteld. Deze vormen een realistisch ambitieniveau dat voldoende ruimte laat voor private partij(en).

Per project wordt een ontwikkelstrategie gekozen die aansluit bij de projectspecifieke kenmerken, die gevormd worden door de locatie, maatschappelijke ambities en financiële ambities.

Deze ontwikkelstrategie beschrijft hoe de gemeente haar samenwerking inricht, welke samenhangende inzet van het grondbeleidsinstrumentarium zij daarbij kiest en wat de financiële inzet is. De gemeente werkt graag samen met marktpartijen aan de toekomst van Barendrecht. Afhankelijk van de situatie, bijvoorbeeld wanneer dit uit maatschappelijk oogpunt gewenst is, kan de gemeente ook zelf het initiatief nemen tot een ontwikkeling.

Bij samenwerking met de markt kiest de gemeente voor een zakelijke opstelling. Daarbij zijn verschillende constructies van samenwerking denkbaar. De uitdaging daarbij is het definiëren van een optimaal programma met voldoende ruimtelijke kwaliteit dat niet alleen goed op de markt aansluit, maar ook financieel en maatschappelijk haalbaar is.

Ruimte voor cultuur en voorzieningen, bijvoorbeeld in Theater 't Trefpunt

4.3 Verantwoordelijkheden en middelen

In het uitvoeringsprogramma, de tabel in het vorige hoofdstuk, is een totaaloverzicht gegeven van de concrete maatregelen zoals deze zijn voortgekomen uit de structuurvisie. Daarbij is de samenhang tussen diverse maatregelen/projecten aangegeven en is globaal aangegeven wie in projecten kunnen/zullen samenwerken.

De uitwerking van deze maatregelen wordt nader geconcretiseerd bij het opstellen van de begrotingen voor de komende jaren. Dan wordt ook de nu globaal aangegeven fasering nader bepaald.

4.4 Financiering

De structuurvisie vormt het ruimtelijk beleidskader tot 2025 en kent nog een aantal onzekerheden. Hierdoor is het abstractieniveau van de structuurvisie en de bandbreedte van de kostenramingen groot, waardoor alleen een indicatieve financiële raming van de projecten mogelijk is.

Voor het gemeentelijk deel van de kosten dient een fonds ("reserve structuurvisie") te worden gevormd. Bovendien kunnen resterende middelen worden verkregen uit de verkoop van (gemeentelijke) gronden. Voor een overzicht van de projecten en de mogelijke financieringsparticipanten (partners) wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma in hoofdstuk 3.

Uitvoeringsparagraaf

De functie van een structuurvisie is – voor wat betreft de uitvoeringsparagraaf – als volgt te kenschetsen²:

"De structuurvisie biedt een basis voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. In de structuurvisie kunnen ontwikkellocaties (exploitatiegebieden) en projecten (maatregelen) worden aangeduid. Denkbaar is dat de structuurvisie wordt voorzien van een stedelijk programma en van een investeringsprogramma voor de bovenwijkse werken"

De uitvoeringsparagraaf is een wettelijk verplicht onderdeel van een structuurvisie. In een uitvoeringsparagraaf geeft het gemeentebestuur aan hoe zij de visie wil gaan realiseren. Het gaat dan om het aanduiden van de termijn, met welke partijen en welke instrumenten daarbij worden ingezet. In de uitvoeringspara-

graaf wordt de haalbaarheid vanuit verschillende invalshoeken onderbouwd en er komen (binnen de wettelijke mogelijkheden) instrumenten beschikbaar om projecten te realiseren, zonder dat de kosten van bovenwijkse voorzieningen en van niet-winstgevendende projecten (maatregelen) geheel ten laste van de gemeente komen.

De Wro biedt mogelijkheden om kosten van bovenwijkse voorzieningen te verhalen door het instellen van een fonds waarvoor bijdragen gevraagd worden in op te stellen exploitatieplannen. Daarnaast kunnen in anterieure overeenkomsten afspraken worden gemaakt over bijdragen aan projecten (maatregelen).

Ook is het mogelijk – indien hiervan sprake is – om bovenplanse kosten te verevenen en/of een bijdrage in ruimtelijke ontwikkelingen te vragen in te zijner tijd te sluiten anterieure overeenkomsten. Om van deze kostenverhaalsmogelijkheden gebruik te kunnen maken is het verplicht om de structuurvisie op te stellen conform de vereisten van de Wro.

Bovenwijkse voorzieningen

Met de nieuwe Wro hebben de gemeenten (betere) publiekrechtelijke instrumenten verkregen ten aanzien van kostenverhaal, verevening en locatie-eisen bij particuliere grondexploitatie. Een van die aspecten die een rol speelt bij het kostenverhaal is de bovenwijkse of meerwijkse voorzieningen. Dat zijn voorzieningen (maatregelen) die van nut zijn voor meerdere exploitatiegebieden. Een notitie hieromtrent is in voorbereiding.

Bovenplanse verevening

De structuurvisie vormt de basis voor de gemeentelijke bevoegdheden voor verevening van bovenplanse kosten en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

De ontwikkelingen die binnen de structuurvisie in aanmerking komen voor bovenplanse verevening zijn nog niet aan te geven. Eerst zal duidelijk in beeld moeten komen hoe (eventuele) verevening tussen de verschillende ontwikkelingen vorm kan krijgen. Voor bovenplanse verevening schrijft de Wro voor dat een fonds (een "reserve") ingesteld moet worden voor de verantwoording van de te

² Ontleend aan de "Handreiking Grondexploitatiewet"; Sdu –uitgevers, 2008

Ruimte voor ontmoeting; bijvoorbeeld op de markt

ontvangen bijdragen. Dergelijke fondsen (reserves) worden gevoed met bijdragen op grond van afspraken in anterieure overeenkomsten, eigen grondexploitatie (voor zover wettelijk toegestaan) of subsidies en andere geldelijke bijdragen.

Financiële bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen

De gemeente kan met een particuliere eigenaar in een anterieure overeenkomst vastleggen dat de eigenaar een financiële bijdrage levert aan de voorziene ruimtelijke ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn bijdragen aan maatschappelijk belangrijke functies zoals natuur, recreatie, waterberging, infrastructuur in een ander gebied. Een dergelijk functie hoeft niet in de directe omgeving van de betreffende ontwikkelingslocatie (exploitatiegebied) te liggen. De ruimtelijke ontwikkeling hoeft ook geen betrekking te hebben op de grondexploitatie zelf.

Verdere uitwerking

In de komende periode zal deze uitvoeringsparagraaf verder worden uitgewerkt en onderbouwd, vooral ook in financiële zin.

Voor het kostenverhaal is het van belang om op redelijke termijn nader inzicht te krijgen in de totale dekking van de uit te voeren maatregelen en de daarmee gemoeide investeringen. Het gaat daarbij om:

- het directe financiële resultaat van de opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen (de maatregelen);
- het in beeld brengen van mogelijke subsidiestromen;
- de verdere uitwerking van het kostenverhaal met betrekking tot de bovenwijkse voorzieningen;
- de verdere uitwerking van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

4.5 Proces uitvoering projecten

Projectenprogramma en financiële uitvoerbaarheid vertrekpunt

Deze structuurvisie geeft de hoofdlijnen van het (ruimtelijke) beleid weer. Strategische beleidskeuzen worden verder uitgewerkt en in bestemmingsplannen c.a. mogelijk gemaakt. Daarnaast is het monitoren van het beleid van belang om doorwerking van het beleid en het behalen van de beoogde ambities te bepalen. Dit kan tot gevolg hebben dat de structuurvisie op termijn en afhankelijk van de uitkomst van de monitoring (deels) moet worden geactualiseerd. Het projectenprogramma en de financiële uitvoerbaarheid zijn dynamisch (voortdurend aan

verandering onderhevig). Periodieke evaluatie, actualisering en bijstelling van het projectenprogramma en de financiële uitvoerbaarheid op basis van nieuwe inzichten en nieuwe projecten (en afstemming op de “reserve structuurvisie” en exploitatieplannen) is noodzakelijk.

Algemeen afwegingskader nieuwe initiatieven

Gedurende de looptijd van de structuurvisie kunnen zich initiatieven aandienen waarin de structuurvisie niet voorziet. Als initiatieven bijdragen aan verwezenlijking van de ambities van deze structuurvisie kan worden besloten het betreffende project te realiseren.

Projecten die passen in de visie kunnen opgenomen worden in het uitvoeringsprogramma. Projecten die niet passen in de structuurvisie, moeten afgewogen worden en leiden al dan niet tot actualisering van de structuurvisie.

Nieuwe initiatieven moeten zorgvuldig worden getoetst. Belangrijk daarbij is de vraag of het initiatief voldoende bijdraagt aan onder andere in deze structuurvisie geformuleerde doelen.

Hierbij kan het volgende algemene afwegingskader worden gehanteerd:

- Past het initiatief in het lange termijnbeeld van de structuurvisie.
- Tast het initiatief de sterke punten van de gemeente niet aan maar versterkt het deze:
 - draagt het bij aan de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de sociaal-economische vitaliteit;
 - belemmert het geen recreatieve kansen of geeft het vorm aan een recreatieve kans;
 - versterkt het de ‘leesbaarheid’ en beleefbaarheid van cultuurhistorische elementen;
 - verbetert het initiatief het voorzieningenniveau en of de bereikbaarheid.
- Indien medefinanciering door de gemeente noodzakelijk is: past het initiatief binnen de gemeentelijke kerntaken.